СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CXV П'ЯТНИЦЯ, 29 СЕРПНЯ 2008 РОКУ ЧИСЛО 35 VOL. CXV FRIDAY, AUGUST 29, 2008 No. 35

Україна урочисто святкувала 17-річчя Незалежности

КИЇВ. – В столиці України 24 серпня відбулася військова парада на честь 17-ої річниці Незалежности України. Це була вже четверта подібна парада з нагоди державного свята. Попередні відбувалися у 1998, 1999, 2001 роках. В інші роки у парадах не брала участи військова техніка.

Цього року до паради було залучено 144 одиниці техніки, 22 літаки та вісім вертолетів. По Хрещатику пройшли бронемашини, танки, артилерійські і протитанкові батареї, батареї реактивних систем „Град", „Ураган" і „Смерч", зенітний комплекс „Оса". У параді взяло участь понад 3,000 військовослужбовців – курсанти і слухачі шести військових учбових закладів України. Також Хрещатиком пройшли представники Міністерства внутрішніх справ, Державної прикордонної служби, Міністерства з питань надзвичайних сутуацій. Участь у параді взяли 18 оркестр Збройних Сил України.

Українські вояки на параді 24 серпня у Києві. Фото: УНІАН

Командував парадою командувач Сухопутними військами Збройних Сил України генерал-полковник Іван Свида. Приймав параду міністер оборони України Юрій Єхануров.

За проведенням урочистого ритуалу спостерігали Президент України – Верховний головнокомандувач Збройних Сил України Віктор Ющенко, який виголосив промову, вміщену на третій сторінці. Були присутні представники органів державної влади, дипломати, чужоземні делеґації, а також 50 тис. глядачів, що розташувалися вздовж Хрещатика.

Попри яскраві враження, що їх одержали від паради численні глядачі, військові експерти кажуть, що побачене засвідчило, що українська армія оснащена технікою старого покоління, у той час, як країни світу переходять на техніку і озброєння значно вищого рівня.

24 серпня Президент України В. Ющенко узяв участь у Молебні „Молитва за Україну та український народ", що відбувся у Софійському соборі. У ньому брали участь також прем'єр-міністер України Юлія Тимошенко, голова Верховної Ради України Арсеній Яценюк, члени уряду, народні депутати, інші високопосадовці.

У своїх молитвах представники різних релігійних конфесій звернулися до Бога з проханням дати Україні і українським можновладцям розуму і сил для того, щоб держава процвітала.

Зокрема Патріярх Київський і всієї Русі-України Філарет закликав Бога дати Президентові України соломонову мудрість, урядові України – сили, щоб він працював на добробут народу і розвиток економіки, народним депутатам – розуміння того, що потрібно думати не про себе, а про український народ. Філарет помолився й за грузинський народ, на якого, за його словами, було здійснено напад.

З молитвою за Україну й український народ виступили представники всіх християнських конфесій.

Громадськість звернула увагу на те, що Ю. Тимошенко не була присутня на військовій параді. У День Незалежности вона провела покладання квітів до пам'ятників видатним діячам української історії.

ОДЕСА. – Парада військ і бойової техніки з нагоди Дня Незалежности відбулася на цен-

(Закінчення на стор. 3)

Успіх України на Олімпіяді-2008

24 серпня в Пекіні закінчилися XXIX літні Олімпійські ігри. Церемонія закриття відбулася на стадіоні „Пташине гніздо" – головний спортивній арені Олімпіяди. У ній взяли участь близько 7,000 осіб, які показали велике святкове дійство.

На початку церемонії закриття на головній арені Олімпіяди з'явилися представники всіх країн-учасниць. Президент Міжнародного олімпійського комітету (МОК) Жак Роґе оголосив літні Олімпійські ігри-2008 закритими. Він назвав Ігри та їх організацію винятковими, а провідник Китайської Народної Республіки Ху Цзіньтао запевнив, що влада Китаю задоволена тим, як пройшла Олімпіяда-2008 в Пекіні. „Успіх пекінської Олімпіяди став можливий завдяки старанням всього китайського народу і людей всього світу", – сказав він.

Після того, як вогонь Олімпіяди був згашений, олімпійський прапор передали посадникові Лондона Борисові Джонсону. XXX літні Олімпійські ігри відбудуться 2012 року в столиці Великої Британії.

Делеґація України успішно виступи-

(Закінчення на стор. 19)

Олімпійський прапор прийняв посадник Лондона Борис Джонсон. Фото: УНІАН

Москва визнала Абхазію та Південну Осетію незалежними державами

МОСКВА. – Президент Росії Дмитро Медведєв 26 серпня оголосив, що Росія визнає незалежність Абхазії та Південної Осетії, які розглядаються міжнародною спільнотою як частина Грузії. У заяві з цього приводу Д. Медведєв зокрема заявив: „Враховуючи вільне волевиявлення осетинського і абхазького народів, керуючись статутом ООН, деклярацією 1970 року про принципи міжнародного права, які стосуються дружніх взаємин між державами, Гельсінкським заключним актом Ради безпеки Европи 1975 року та іншими основоположними міжнародними документами, я підписав укази про визнання Російською Федерацією незалежности Південної Осетії і незалежности Абхазії. Росія закликає інші держави піти за її прикладом".

У відповідь на цю заяву Росії Грузія звинуватила Росію у неприхованій анексії її території і заявила, що указ є незаконним.

Ряд західних країн засудили крок Росії. Сполучені Штати назвали його таким, що викликає жаль, а Німеччина назвала його неприйнятним. Раніше Президент США Джордж Буш виступив з твердою заявою, у якій закликав Росію не визнавати незалежність Південної Осетії та Абхазії, і скритикував рішення парляменту Росії з проханням до Президента Д. Медведєва підтримати цю ініціятиву. Білий Дім знову наголосив, що згадані реґіони залишаються невід'ємною частиною Грузії.

Тим часом провідники сепаратистських реґіонів подякували Росії. Провідник Південної Осетії Едуард Кокойти сказав, що проситиме Москву розгорнути військову базу на своїй території. *(Бі-Бі-Сі)*

Докладніше про події в Грузії – на стор. 9

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

В автокатастрофі загинув Михайло Сирота

КИЇВ. — Представники міністерства внутрішніх справ України 26 серпня підтвердили факт загибелі в автокатастрофі депутата Верховної Ради, одного з чільних представників Бльоку Володимира Литвина, голови Трудової партії України Михайла Сироти. Депутат загинув увечорі у понеділок, 25 серпня, у Київській області внаслідок лобового зіткнення двох автомобілів, за кермом одного з яких він перебував. М. Сирота обирався у парлямент кількох скликань; його часто називали „батьком Конституції", оскільки він був одним з ключових авторів Основного закону, ухваленого після тривалих і драматичних дебатів у Верховній Раді у 1996 році. У парляменті нинішнього скликання М. Сирота був заступником голови комітету з питань правової політики. Прощання з тілом М. Сироти відбулося того ж дня у клюбі Кабінету міністрів України, Панахида по покійному відбулася у Києво-Печерській Лаврі. Жалібне віче і поховання М. Сироти відбулося на Байковому кладовищі Києва у середу, 27 серпня. Комісію для організації похорону очолював народний депутат В. Литвин. Витрати, пов'язані з ритуальними послугами, здійснюватимуться згідно з Порядком організації поховання народного депутата України. *(Бі-Бі-Сі, УНІАН)*

У Полтаві буде пам'ятник гетьманові Іванові Мазепі

ПОЛТАВА. — Депутати Полтавської міської ради 22 серпня на позачерговій сесії ухвалили рішення про встановлення пам'ятника гетьманові Іванові Мазепі на Соборній площі в Полтаві. За дане рішення проголосувала 28 з 42 присутніх депутатів. Голова Полтавської обласної державної адміністрації Валерій Асадчев, також присутній на сесії, повідомив депутатів, що на спорудження пам'ятника надійшло 1 млн. грн. держсубвенції, згідно з указом Президента про святкування 300-річчя Полтавської битви. В. Асадчев закликав депутатів проголосувати за спорудження пам'ятника, щоб мати можливість використати держсубвенцію також на поліпшення інфраструктури міста. Раніше плянувалося встановити пам'ятник І. Мазепі на Полі Полтавської битви поряд з пам'ятником Петрові І і королеві Швеції Карлові XII. *(УНІАН)*

П'ята колона прокинулася

КИЇВ. — Голова фракції Партії Реґіонів у Верховній Раді Віктор Янукович переконаний, що Президент України Віктор Ющенко не мав права „однобічно підтримувати" Грузію в її конфлікті з Росією від імені Української держави. Про це В. Янукович заявив 22 серпня, оголошуючи заяву фракції ПР щодо грузинсько-російського конфлікту. „Україна знаходиться у дуже складній ситуації через фактичну участь держави у грузинсько-російському конфлікті. Ми можемо брати участь у його врегулюванні лише на миротворчих засадах. Заяви українських керівників на підтримку Грузії призводять до того, що сьогодні ми маємо дуже конфліктну ситуацію з Російською державою", – сказав В. Янукович. Між тим політик зауважив, що, „безумовно, В. Ющенко, як людина, враховуючи його стосунки з М. Саакашвілі, можливо, прийняв правильне рішення. Кум він чи не кум, але я бачив, як В. Ющенко хрестив сина М. Саакашвілі. Але Президент України не мав права однобічно підтримати Грузію від імені Української держави", – наголосив В. Янукович. Він також додав, що Україна „не повинна обслуговувати" інтереси США в їхньому протистоянні з Росією. „Ми повинні дбати про свою безпеку і національні інтереси України", – підсумував В. Янукович. Того ж дня фракція Партії Реґіонів ухвалила і розповсюдила заяву щодо грузинсько-російського конфлікту, в якій засуджує дії і позицію української влади у цьому питанні. *(„Майдан")*

Експерти назвали головних винуватців кризи

КИЇВ. — Головними винуватцями нинішніх кризових явищ в українському політикумі експерти називають Президента України Віктора Ющенка, групи, що борються за доступ до економічних ресурсів, Секретаріят Президента та його голову Віктора Балогу. Про це свідчать оприлюднені 22 серпня висліди експертного опитування, проведеного фондом „Демократичні ініціятиви" у червні-липні цього року. Фонд опитав експертів-політологів та соціологів стосовно сучасної кризи в Україні. Всього було отримано 30 відповідей. Згідно з опитуванням, 22 експерти вважають, що найбільш винним у нинішніх кризових явищах в українському політикумі є Президент В.Ющенко, 16 експертів – групи, що борються за доступ до економічних ресурсів, 12 – Секретаріят Президента і В. Балога, 10 – прем'єр-міністер Юлія Тимошенко, два експерти – БЮТ, два – Партія Реґіонів, один – бльок „Наша Україна-Народна самооборона", один експерт – „перебіжчики", які вийшли з коаліції. Серед інших винуватців кризових явищ були названі: вся політична еліта, провідник опозиції Віктор Янукович, групи еліт, що виникли як сплав підприємницько-політичних інтересів, які борються за приватизацію держави, домінування принципу політичної доцільности у діяльности політиків, переважаюча модель розуміння вищих життевих цінностей – влада, гроші, слава, персональні амбіції та логіка „римських леґіонерів". Думки експертів про те, чи правомірно говорити про нинішню ситуацію у суспільстві як про кризову, розділилися: 13 експертів вважають, що суспільно-політична криза наявна, ще 13, – що наявна лише політична криза, а не суспільна. четверо експертів віддали голоси за те, що кризи немає, є загострення хронічних хвороб української політики. Серед інших причин кризових явищ також були названі: низька політична культура, слабка здатність громадянського суспільства впливати на політичні процеси, діяльність сучасної влади, „духовна, моральна, культурна деґрадація суспільства, його ціннісно-смислових систем, свідоме й узаконене застосування маніпулятивних технологій, спрямованих на розчленування суспільства з метою „розділяй і владарюй!". *(УНІАН)*

Росія погрожує Україні зупинкою товарного сполучення

МОСКВА. — Російська залізниця (РЗД) погрожує Україні припиненням перевезення товарів, якщо та і надалі використовуватиме російські вантажні вагони без дозволу. Як повідомило 21 серпня керівництво РЗД, використання вагонів зриває постачання вугілля до українських портів. Врегулювати проблему російські залізничники пропонують в такий спосіб, щоб у найближчі шість місяців завантажувати вагони на зворотному шляху до Росії. *(„Українська правда")*

„Ми не станемо наступною жертвою Росії"

КИЇВ. — Президент України Віктор Ющенко заявив 23 серпня, що вторгнення Росії до Грузії має спричинитися до швидшого розширення на схід Північно-Атлантичного альянсу. Український Президент сказав, що Україна повинна зробити все можливе, аби не стати наступною жертвою російської аґресії. „Вперше в Европі від моменту закінчення холодної війни чужоземна армія увійшла на територію незалежної держави без будь-якого законного підґрунтя," – сказав він. Святкування Дня Незалежности в Україні цього року мали військовий мотив. Але українську армію не можна порівнювати з російською, де кошти, отримані з нафтових прибутків, використовуються на модернізацію озброєння. Президент В. Ющенко також сказав, що Україна повинна рухатися до НАТО, бо це, за його словами, єдиний спосіб захистити національну безпеку України. „Коли кордони НАТО розширяться, тоді ж розшириться і реґіон миру і стабільности". *(Бі-Бі-СІ)*

Пластуни відсвяткували День державного прапора

КИЇВ. — Національна скавтська організація України (НСОУ) „Пласт" спільно з „Форумом молодих провідників України" провели 23 серпня акцію з нагоди Дня державного прапора України. Учасники заходу вишикувалися біля меморіяльного комплексу „Національний музей історії Великої Вітчизняної війни 1941-1945 років". Пластуни з'їхалися до столиці з різних областей для триденного таборування –23-25 серпня. Державний прапор об'єднує всі реґіони в єдину соборну Україну, у великий український народ. На цьому наголосив Президент Віктор Ющенко під час урочистої церемонії підняття Державного прапора України на честь свята цього символу Української держави, що відбулася на майдані Незалежности у Києві. „Любімо й шануймо прапор як найдорогоціннішу національну святиню", – закликав Президент. Як зазначив Глава держави, „історична справедливість звершилася в доленосному 1991 році. З синьо-жовтим прапором ми виборoли незалежність й відновили свою державність. З ним увійдемо до об'єднаної сім'ї европейських народів. Синьо-жовтий стяг – це символ наших перемог". В. Ющенко повідомив, що у цей урочистий день з майдану Незалежности національні прапори вирушають з столиці у 27 реґіонів країни. „Ці великі знамена майорітимуть у місцях звитяг українського духу та зброї по всій Вітчизні", – підкреслив Президент. У виконанні народного артиста України Олександра Пономарьова та ансамблю пісні і танцю Збройних Сил України на майдані Незалежности прозвучала прем'єра пісні „Прапор України". Одночасно відбулася урочиста хода військовослужбовців, які пронесли 27 прапорів, що згодом відбудуть у кожен реґіон України. *(Укр-Інформ)*

Віце-президент США Д. Чейні відвідає Грузію та Україну

ВАШІНҐТОН. — Білий Дім оголосив 25 серпня, що американський віце-президент Дік Чейні відвідає Грузію і Україну на початку наступного місяця. Такий крок розглядатимуть як ще один прояв підтримки Вашінґтону Грузії в її конфлікті з Росією. Д. Чейні також відвідає Азербайджан. Раніше цього місяця Грузію відвідала Державний секретар США Кондоліза Райс. Новина про візиту віце-президента США з'явилась по тому, як верхня і нижня палати російського парляменту проголосували за рішення визнати незалежність грузинських реґіонів – Абхазії та Південної Осетії. *(Бі-Бі-Сі)*

В. Янукович відмовився святкувати з В. Ющенком

КИЇВ. — 24 серпня, в День Незалежности провідник Партії Реґіонів Віктор Янукович не брав участи в урочистостях, присвячених святові, разом з іншими політичними діячами, повідомила 21 серпня народний депутат України від ПР Ганна Герман. „У Віктора Федоровича буде окрема програма. Він не буде разом з В. Ющенком. Свій день провідник опозиції почне з відвідин Києво-Печерської лаври", – сказала вона. *(„Голос Америки")*

В. Ющенко зустрівся з двома сенаторами США

КИЇВ. — Україна прагне отримати міжнародні ґарантії цілісности своєї території та незалежности держави. Про це 21 серпня заявив президент України Віктор Ющенко під час зустрічі з американськими сенаторами Джосефом Ліберманом та Ліндсі Ґреямом. Запорукою цього, на думку глави держави, може стати участь у системі колективної безпеки. Сенатори відвідали Київ на шляху до Грузії як особисті представники кандидата в президенти Сполучених Штатів від Республіканської партії Джона МакКейна для з'ясування ситуації навколо грузинсько-російського збройного конфлікту. Американські законодавці високо оцінили позицію України щодо ситуації в Грузії. *(„Голос Америки")*

Промова Президента України В. Ющенка з нагоди Дня Незалежности

Дорогий Український народе!
Дорогі співвітчизники!
Світове українство!
Славні українські воїни!

Вітаю Вас із 17-ою річницею Незалежности України! Вітаю увесь наш великий народ і кожного українця поза межами Батьківщини. Вітаю рідну державу і рідне військо. Вітаю і схиляюся перед рідним прапором.

Вітаю рідну зброю, славу і перемогу.

Вітаю героїв – вітаю українських олімпійців, які дарують найважливіше – почуття загальнонаціональної єдности і гордости.

Наше перше золото у Пекіні здобув переможний удар наймолодшої дівчинки з юної команди фехтувальниць. Це – Оля Харлан. Їй – 17 років. В її долоні була воля, сила і пристрасть 17-ої України. Я хочу, щоб дух перемоги увійшов у наше серце.

Ми є. Ми - народ перемоги. Жодні стихії – природні чи політичні – не здатні зламати нас.

Я прошу згадати сьогодні людей, які постраждали від повені на заході нашої країни. З вами – вся Україна. З вами – Українська держава. У момент потрясінь і в мить перемоги плекаймо одне – загальнонаціональну, єдину для всіх солідарність.

Браття і сестри!

Наші 17 років незалежности – це зконцентрований згусток часу, в якому зосереджена надія і воля тисячолітньої історії нашого народу.

Ця військова парада присвячена всім перемогам українського духу і української зброї. Рівно 360 років тому, після переможних битв під Жовтими Водами і Корсунем, Гетьман Богдан Хмельницький звернувся до всього українського світу з такими словами:

„Не бійтеся... Станьте за благочестя святе, за цілість вітчизни і бороніть давні права та вольності... Станьте за свою шляхетну правду". Нехай Богданове слово благословить наші знамена і кожне українське серце.

Ми живемо у час великих змін. Ми відновлюємося як єдина політична нація. Цей процес, безумовно, незворотній. Він має охоплювати всіх – незалежно від поглядів, походження і віри. Його ґарант – Українська держава. Його мета – успішна, стійка й модерна організація життя України у XXI ст.

Ми відроджуємо найважливішу ознаку нації – її пам'ять. Наш історичний портрет є дуже складний. Його відтворення потрібне не для померлих і не для абстрактного знання.

Нація зобов'язана зробити висновки. Нація зобов'язана взяти відповідальність за власне минуле і власну долю. Нація повинна не спостерігати, а творити і відстоювати власне життя.

Через два місяці в Києві відбудеться вшанування 75-ої річниці Великого Голодомору 1932-1933 років. Ця подія має стати маніфестом нашої незламности, маніфестом правди Українського народу.

Це – відповідь українофобству і ненависті до нашого духу. Це – слово нації до майбутнього.

Ми повертаємось на природні для нас політичні, суспільні і духовні дороги.

Україна продовжує логіку геополітичних процесів Об'єднаної Европи.

Демократія та европейська приналежність є природою нашого народу.

Наше повноцінне повернення до єдиного европейського дому – це справа найближчої, вже досяжної перспективи.

Ми вперше за сотні років відновили процеси духовного об'єднання нашого народу і творення його Помісної Церкви.

Цей історичний шлях пройдемо з мудрістю і в злагоді. Він вже є реальністю. Він – праведний, бо відновлює всю повноту нашої історичної та національної справедливості.

Ми – Український народ – господар на рідній землі. Ніхто і ніколи не вирішуватиме за нас, якою мовою спілкуватися і в якій церкві молитися.

Ніхто і ніколи не вказуватиме нам, яку обирати дорогу. Ніхто і ніколи не відмірятиме наші кордони, острови і півострови.

Ми – відкрита і вільна країна.

З доброю волею ставимося до кожного нашого сусіда і нашого партнера.

Наша зовнішня позиція – чітка: добросусідство, вигідна співпраця і суворе додержання норм міжнародного права.

Однак, ми добре усвідомлюємо загрози, які все гостріше виявляються у нашому реґіоні і в гльобальних світових зносинах. Україна засуджує будь-які спроби підірвати нинішній світовий порядок та його демократичні цінності.

Ми засуджуємо акти силових втручань й аґресії. Події у Грузії не залишили Україну байдужою. Я висловлюю слова найглибшого співпереживання з усіма без винятку постраждалими людьми неподільної грузинської землі. У нашому серці – ваш біль. Україна зробить все, щоб не допустити жодної силової ескаляції в нашому реґіоні, і зробить все, щоб згуртувати світ у мирному, правовому і справедливому вирішенні загроз „заморожених конфліктів" супроти „права сильного". Це – наша доктрина.

Наша парада – це гордість за кожного українського воїна, який оберігає рідну Батьківщину. Це – знак безпеки і захищености, на які може розраховувати кожна українська сім'я.

За 17 років Україна впевнилась у власних силах. Ми стали на шлях державної зрілости. Немає місця для слабкости. Ми зобов'язані досягти набагато більших результатів.

Альтернативи немає – зовнішні небезпеки і інтереси розвитку країни повинні мобілізувати всі здорові сили України.

Мірило – одне: національні інтереси.

Із їхнього переліку хочу виділити три.

Перше. Це – безпека нації.

Ми повинні прискорити роботу з набуття членства в загальноевропейській системі безпеки і підвищення обороноздатности нашої країни. Лише ці кроки ефективно ґарантують нашу безпеку, недоторканість наших кордонів і цілісність нашої землі.

Кожен, хто дбає про Україну, має сказати відверто: членство в евроатлантичній системі безпеки – це єдиний спосіб повноцінно захистити життя і добробут наших сімей, дітей і внуків.

Нагадаю слова В'ячеслава Липинського: „Нації, де переважують „невтральні"... неминуче засуджені на смерть і рабство".

Другий пріоритет – безпека і добробут людини. Я вимагаю проголосити мораторій на політичне протистояння у питаннях, що безпосередньо стосуються добробуту людей. Пропоную невідкладно розпочати спільну, позаполітичну роботу парляменту й уряду над пакетом рішень з головних проблем соціяльної і гуманітарної політики. Це – підвищення купівельної спроможности людей, зайнятість, вреґулювання тарифів і реально доступне житло. Цей пакет має доповнити загальнодержавна програма „Здорова нація".

Третій пріоритет – це докорінне економічне оновлення. В його основі – нова ефективна енерґетична політика і реальний перехід до іноваційної моделі економічного розвитку. Ми маємо ясне бачення завдань й інструментів роботи. Ми здатні якісно змінити ситуацію в країні в досяжні і конкретні строки.

Ми зобов'язані переступити через постійні виборчі змагання. Ми здатні на це.

Я закликаю націю і українських політиків об'єднатися навколо інтересів нашої держави. Я прошу Вашої волі і віри у себе. Ми однозначно очистимо свій простір і відкриємо нову перспективу України.

У наше серце повинен увійти дух перемоги. Я вірю у нашу силу. Я вірю у нашу юність. Я вірю у нашу зрілість.

Вітаю Вас, вельмишановний Український народе, з найбільшим святом нашої землі.

Слава Вам, дорогі співвітчизники!
Слава українським героям!
Слава нашим воїнам!
Слава Україні!

Україна урочисто...

(Закінчення зі стор. 1)

тральному майдані Одеси – Куликовому полі. Урочистим маршем по бруківці майдану пройшли перед керівництвом реґіону та командуванням Південного оперативного командування Збройних Сил України вояки найкращих військових з'єднань, 46 одиниць бойової техніки.

Багато зразків сучасної військової техніки та озброєння ще з 21 серпня було виставлено для огляду на Куликовому полі та військовому летовищі. На причалах Одеси мешканці та гості міста змогли відвідати військові кораблі та бронекатери Західньої військово-морської бази. Було організоване частування солдатською кашею мешканців і гостей Одеси.

Парада військ 24 серпня в Києві. *Фото: УНІАН*

СЕВАСТОПІЛЬ. – З нагоди Дня Незалежности у Севастополі представники влади міста, Військово-морських сил України, громадськості поклали квіти до пам'ятників Тарасові Шевченкові, Лесі Українки і гетьманові Петрові Сагайдачному.

Відбулась акція „Мистці України – 225-річчю Севастополя", в рамках якої на гастролях перебуває Національний академічний хор ім. Григорія Верьовки.

ЛУЦЬК. – 24 серпня в місті вдруге відбулася акція „Українська вишиванка". Цього разу лучани у вишиванках та національних строях вибудували слово „Луцьк", а на завершення акції всі її учасники спільно виконали гимн України.В акції взяло участь лише близько 500 осіб.

* * *

Святкування Дня Незалежности України відбулися в усіх містах і селах держави, а також за кордоном. Повідомлення про ці події будуть вміщені у наступних числах „Свободи".

АМЕРИКА І СВІТ

Розкол пакистанської коаліції

ІСЛЯМАБАД, Пакистан. — З Пакистану повідомляють про розкол керівної коаліції. Партія колишнього прем'єр-міністра Наваза Шарифа вийшла з альянсу з Народною партією Пакистану. Н. Шариф заявив 25 серпня, що партнер в коаліції не виконав своїх обіцянок, а тому він більше йому не довіряє. „Ми вважаємо, що всі систематичні порушення змусили нас припинити підтримувати керівну коаліцію і сісти на лаву опозиціонерів. Тим не менше, ми будемо відігравати конструктивну ролю у побудові справжньої демократії і не припинимо своєї боротьби за відновлення на посадах суддів". Коаліція проіснувала п'ять місяців. Минулого тижня зрезиґнував президент Первез Мушараф, і наступного місяця мають відбутись вибори його наступника. Тим часом уряд Пакистану заборонив пакистанський рух „Талібан". Державному банкові наказано заморозити усі можливі рахунки, якими міг користуватися „Талібан". Урядовий речник сказав, що влада не може вести переговори з бойовиками після того, як виявилася їхня причетність до кількох вибухів. Головною метою пакистанського крила руху „Талібан" проголошено створення ісламської держави і обов'язком бійців руху названо війну з американцями та іншими чужоземцями у сусідньому Афганістані. „Талібан" каже, що був змушений воювати з пакистанською армією, оскільки вона, за словами талібів, виконує волю США. *(Бі-Бі-Сі)*

Російські військові в Грузії напали на журналістів

ТБІЛІСІ, Грузія. — У грузинському місті Поті російські військові 24 серпня затримали знімальну групу інформаційного аґентства Асошіейтед Прес. За даними грузинських засобів масової інформації, журналісти знімали заставу російських військ. Російські військові відкрили по журналістах вогонь, потім відібрали у них і розбили камери. Наразі журналісти перебувають у будинку поліції Поті. *(УНІАН)*

М. Саакашвілі звинувачує Росію в підготуванні політичних убивств

ТБІЛІСІ, Грузія. — Президент Грузії Михайло Саакашвілі заявив, що російські спецслужби готували вбивство одного з провідників грузинської опозиції – Кобі Давіташвілі. На зустрічі з депутатами парляменту, пізно увечері в неділю, 24 серпня, М. Саакашвілі розповів, що вбивство К. Давіташвілі, керівника грузинської Партії народу, повинно було спровокувати безлади в Грузії. У своїй розповіді президент зіслався на главу Міністерства внутрішніх справ (МВС) Грузії Вано Мерабішвілі. За даними МВС, виконавець замаху, житель Москви, уродженець Цхинвалі, два тижні слідкував за К. Давіташвілі біля його будинку. Вбивство зірвалося завдяки сусідові політика, який вирішив, що стежать за ним, і сам напав на терориста. Терорист відкрив вогонь, ранив нападника і втік, кинувши зброю і пакет з фотографіями К. Давіташвілі. Потім грузинським спецслужбам нібито вдалося його вистежити і зняти його зустріч в Москві з співробітниками Федеральної цлужби безпеки (ФСБ). М. Саакашвілі також повідомив парляментаріїв, що російські спецслужби замовили у грузинських вбивників „вбивство одного чеченця". Дізнавшись про це, грузинська контррозвідка інсценувала загибель цієї людини і тим самим ввела російську ФСБ в оману. На тій же зустрічі з депутатами М. Саакашвілі оголосив, що Росія з 2007 року готувала вторгнення до Грузії і „існує декілька документів і фактів, які це підтверджують". У числі цих фактів грузинський президент назвав концентрацію бронетехніки на Північному Кавказі, встановлення прямих контактів з Цхинвалі і Сухумі і відновлення абхазької залізниці. *(УНІАН)*

Десятки загиблих в авіокатастрофі у Киргизстані

БІШКЕК, Киргизстан. — 68 осіб загинули внаслідок катастрофи пасажирського літака, що прямував зі столиці Киргизстану Бішкеку до Теграну. Загалом на літаку Боїнґ-737 компанії „Ітек Ейрлайнс" було 90 пасажирів і членів екіпажу, з яких щонайменше 20 людей вціліли. Невдовзі після злету на літаку виникли технічні проблеми, і він намагався повернутися до столичного летовища Манас, але впав за кілька кілометрів від столиці. У ліквідації наслідків катастрофи брали участь американські пожежники і військові лікарі з бази США, розташованої неподалік Бішкеку. *(Бі-Бі-Сі)*

З'їзд Демократичної партії США об'єднуватиме демократів

НЮ-ЙОРК – У США 25 серпня відкрився Крайовий з'їзд Демократичної партії, мета якого – офіційно висунути кандидата на осінніх президентських виборах цього року. Кандидат, щоправда, усім давно відомий – це сенатор від Штату Ілиной Барак Обама. Зібрання у Денвері, штат Кольорадо, справді величезне – 5,000 самих лише делеґатів, та ще 30 тис. гостей, спостерігачів, учасників різноманітних рухів протесту й підтримки, плюс 15 тис. журналістів з усіх кінців світу. А потрібне це зібрання для консолідації партії. Хоча цей з'їзд – колективне свято демократів, єдности їм покищо явно бракує. Частина делеґатів, включно з багатьма жінками, підтримують сенатора Гіларі Клінтон, чиє ім'я стоїть на списку кандидатів поруч Б. Обами. Під час первинних виборів за Г. Клінтон проголосувало 18 млн. виборців. Завдання організаторів – досягти єдности й піднести оцінювання популярности Б. Обами. Вельми важлива на партійному з'їзді й після нього роля сенатора Джо Байдена, що його Б. Обама запросив бути віце-президентським кандидатом. Це – збалянсовуюча роля. Дж. Байденові – 65 років, це має врівноважити відносну молодість 46-річного Б. Обами. Дж. Байден є одним з найповажніших державних діячів країни, він очолює Сенатську комісію закордонних справ і посідає величезний зовнішньополітичний досвід, знання і розуміння міжнародних проблем – те, чого, на думку критиків, бракує Б. Обамі. Сенатор Дж. Байден, до речі, щойно повернувся з Тбілісі. Цією візитою Конґрес підкреслив підтримку Грузії з боку США. Понад 35 років, проведених у Сенаті (цього року він закінчує свій шостий шестирічний термін), зробили Дж. Байдена загартованим політичним бійцем. Він має допомогти Б. Обамі у передвиборній боротьбі, яка вступає у вирішальну фазу. *(Радіо „Свобода")*

До Грузії прибуло американське судно з допомогою

БАТУМІ, Грузія. — Американський есмінець „Макфол" з гуманітарною допомогою 24 серпня прибув у грузинський порт Батумі. Судно є першим з партії американських суден, якими має бути доставлена гуманітарна допомога грузинському населенню. 27 серпня ввійшов у порт Батумі з гуманітарним вантажем також катер берегової охорони США „Далас". США доставляють у Тбілісі вантажі й на військових літаках. Заступник начальника Генерального штабу Росії Анатолій Ноґовицин заявив, що в Чорному морі збільшуються угруповання кораблів НАТО. За його словами, це загострює ситуацію в реґіоні. Тим часом представник Міністерства внутрішніх справ Грузії заявив, що біля міста Ґорі було підірвано потяг, який перевозив нафту, і одразу ж звинуватив у цьому Росію. Згідно з поданими ним деталями, поїзд, маршрутом Азербайджан–Чорне Море, наїхав на міну. Кілька його вагонів загорілися. Між тим офіційна Москва заявила, що виконала терміни підписаної з Тбілісі за посередництвом Франції мирної угоди. Однак, російські війська все ще продовжують патрулювати деякі ключові території за межами так званих „зони безпеки" в Грузії, де Росія, на її переконання, має право тримати військових. 23 серпня кілька сотень протестуючих зібралися біля грузинського чорноморського порту Поті, вимагаючи негайного виведення російських військ з міста. Речник уряду Джорджа Буша уже заявив, що Росія порушує умови мирної угоди, утримуючи й по сьогодні перепускні пункти на території Грузії. За словами речника, США чекають на пояснення щодо таких дій Росії. *(„Голос Америки")*

У НАТО підтвердили, що Росія призупинила співпрацю

МОСКВА. — Росія оголосила 21 серпня НАТО про припинення співпраці у військовій сфері з країнами-членами Альянсу до подальших повідомлень, підтвердили в НАТО. „Росія поінформувала нас військовими каналами, що міністер оборони Російської Федерації ухвалив рішення припинити заходи міжнародної військової співпраці між Росією і країнами НАТО", – повідомила прес-секретар НАТО Кармен Ромеро. Вона зазначила, що НАТО взяло до уваги повідомлення, і додала, що у неї наразі немає інформації про те, чи позначиться це на угоді про транзит вантажів НАТО до Афганістану російською територією. Як повідомлялося, раніше про отримання подібних повідомлень від Росії заявили Норвегія, Естонія і Латвія. *(УНІАН)*

До 2012 року США виведуть війська з Іраку

БАГДАД. – Кінець 2011 року як крайній термін виведення американських військ з Іраку став компромісною датою, досягнутою 26 серпня в ході переговорів між США та Іраком. Як заявив іракський президент Джаляль Талабані, американці просили дати їм можливість залишитися в країні до 2015 року. Іракська сторона, у свою чергу, хотіла бачити країну повністю звільненою від присутності чужоземних військ уже в 2010 році. Державний секретар США Кондоліза Райс заявила, що ситуація в Іраку за минулий рік докорінно змінилася й країна в цей час являє собою повністю функціонуючу державу. *(„Кореспондент")*

Літак на сонячних батареях встановив рекорд

ЛОНДОН: – Британська компанія „Кінеті Ґруп" провела 26 серпня успішні випробування безпілотного літака „Зефір-6" на сонячних батареях, який встановив рекорд, протримавшись у повітрі 82 год. 37 хв. Літак має сонячні батареї, від яких заряджаються акумулятори, що дозволили безпілотнику протриматися в повітрі довше свого попередника. А попередній рекорд був установлений також літаком цієї компанії в 2007 році – тоді безпілотник протримався в повітрі на сонячних батареях 54 год. При конструюванні апарата використовувалися найбільш передові технології. Маса апарата 30 кг, він здатний витримати перепади температур від плюс 45 градусів Цельсія при злеті в пустелі Арізони до мінус 70 градусів на висоті понад 18 км. *(„Кореспондент")*

На Марсі виявлені льодовики

ПРОВІДЕНС, США. – Група вчених із Браунівського університету під керівництвом Джеймса Геда дійшла висновку, що глибокі борозни на стінах марсіянських кратерів утворилися в результаті танення льодовиків, які існували на Червоній плянеті. Борозни були виявлені ще в 2000 році орбітальним апаратом „Марс Ґльобал Сарвейор". Тоді фахівці запропонували дві гіпотези їхнього утворення: відповідно до першої, жолоби були зформовані лавинами, відповідно до другої, вони з'явилися в результаті викиду підземних вод, які стікали по стіні кратера. Тепер вчені запропонували третю версію. Існування води на Марсі було доведено вже давно – в 2002 році орбітальний апарат „Марс Одісей" виявив під поверхнею плянети скупчення води. цей час *(„Кореспондент")*

Фантазія на тему 2010 року

Євген Цибуленко,
професор міжнародного права, директор Центру з прав людини, Таллін, Естонія.

2010 рік. У ніч на 8 серпня естонські реґулярні війська ввійшли на територію самопроголошеної Принаровської Республіки для відновлення конституційного порядку й територіяльної цілісности Естонської Республіки. У результаті коротких, але кривавих боїв, опір добре озброєних й навчених Російською Федерацією сепаратистських бандформувань було придушено, за винятком осередкового опору в окремих районах Нарви й Кохтла-Ярве.

Вранці 8 серпня Президент Російської Федерації Дмитро Медведєв заявив, що дії Естонії є порушенням міжнародного права, а також запевнив, що винні зазнають кари. Відповідно до положень Конституції РФ, Росія зобов'язана захистити своїх громадян у будь-якій точці планети, підкреслив він.

Слідом за цим в Естонію ввійшла колона Псковської 76-ої гвардійської десантно-штурмової дивізії. Російські військово-повітряні сили скинули бомби на естонські летовища, основні порти та інші стратегічні об'єкти у глибині території Естонії.

Як звичайно буває в подібних випадках, екстренне засідання Ради Безпеки ООН, присвячене ситуації на сході Естонії, завершилося без прийняття яких-небудь резолюцій. „Деяким членам Радбезу потрібен додатковий час для ухвалення рішення", – повідомив після закінчення засідання посол Бельгії в ООН.

9 серпня в райони столиці невизнаної Принаровської Республіки місто Нарва були перекинені додаткові підрозділи російських військ спеціяльного призначення, які розпочали бій з реґулярними естонськими військами. У результаті жорстоких боїв Нарва переходить з рук у руки. На території Російської Федерації йде активне вербування найманців для відсилання в зону бойових дій. Естонія оголосила про відкликання половини континґенту військовослужбовців, що несуть службу на території Іраку.

Президент РФ Д. Медведєв заявив, що збройні сили Російської Федерації приступили до операції, аби змусити естонську сторону до миру в зоні конфлікту.

Що за маячня? Цього не може бути! – скаже читач „Свободи". Так, не може, але тільки з однієї причини: Естонія – член НАТО. За всі роки свого існування навіть Імперія зла – СРСР не ризикнула напасти на якого-небудь члена цього альянсу. Тим більше не зважиться на це жалюгідна пародія на СРСР – Російська Федерація.

Проте описані події відбуваються сьогодні, тільки не в Естонії, а в Грузії. Це значить, що вони можуть відбутися в будь-якій країні, що має нещастя бути сусідом Росії.

Дитині зрозуміло, що сепаратистські квазі-держави – Південна Осетія, Абхазія, Придністров'я були створені за допомогою Росії і можуть існувати, тільки опираючись на багнети російської армії й матеріяльну підтримку Російської держави. Подібний сценарій Росія готувала й у Криму на початку 1990- их – на щастя, не вийшло.

Проте, істерія навколо Севастополя починає нагнітатися російськими політиками і засобами масової інформації з новою силою. Чи не значить це, що Росія повернулася до старих плянів?

Дуже доречно було б провести паралелі з Чечнею, але вони настільки очевидні, що на це не хочеться навіть витрачати час. Подвійні стандарти у поведінці Росії видно неозброєним оком. Не менш очевидні й паралелі з „захистом" Гітлером німецького населення на території Чехословаччини. До чого привела Мюнхенська змова – добре відомо. Коли Гітлер узявся „захищати" німців на території Польщі - було вже пізно.

Висновок один – вистачить грати в дипломатичні ігри з Росією. Російська Федерація, здійснивши відверту аґресію проти суверенної держави, Грузії, перейшла останню межу й показала усьому світу свою аґресивно-мілітаристську сутність. Тільки скоординовані зусилля міжнародного співтовариства й найжорстокіші міжнародно-правові санкції поки ще можуть запобігти остаточному перетворенню Росії в нацистську Німеччину.

Чехи згадують 40-ліття радянської окупації країни у 1968 році

ПРАГА, Чехія. — 21 серпня минуло 40 років від часу, коли війська Варшавського пакту окупували Чехословаччину. У ніч з 20 на 21 серпня танки перетнули чехословацький кордон, щоб розчавити надії чехів і словаків на „празьку весну". Окупація Чехословаччини тривала 21 рік.

Цими днями чехи згадують драматичні дні серпня 1968, поіменно називають усіх, хто поклав своє життя за незалежність країни. Між ними була студентка Марія Хароускова. 26 серпня, на четвертий день окупації, її застрілив окупант тільки за те, що вона відмовилась зняти значок з прапором Чехословаччини з чорною жалібною стрічкою.

З особливою вдячністю згадують чехи працю національного радіо, яке до останньої миті намагалось інформувати співгромадян про дії окупантів. 20 серпня канали чеського громадського теле- і радіомовлення розпочали програму-маратон, яка закінчилась 21 серпня, саме в ті години, коли танки увійшли до Праги й окупували будівлю державного радіо. Мета радіо і телемарафону – достовірно, до найменших подробиць згадати, як все відбувалось.

В центрі Праги на Вацлавській площі поблизу Національного музею нині на стендах виставлено сотні плякатів тих днів. Окупаційне військо їх зривало, але на ранок плякати і листівки знову появлялись з однією лише вимогою: „Окупанти, поверніться додому!".

Всього під час окупації Чехословаччини загинуло 108 чехів і словаків. *(Радіо „Свобода")*

З НАГОДИ 17-РІЧЧЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ

Успіх України – не за горами

Леонід Поляков,
науковий співробітник Українського дослідницького інституту, Гарвардський університет. Протягом 2005-2008 років – перший заступник Міністра оборони України.

Так склалися обставини, що я вже вдруге відзначаю День Незалежности України на території США, разом з американськими українцями та американськими друзями і союзниками. Вперше це сталося в 1994 році, коли я вчився у Воєнному коледжі Сухопутних військ США у Карлайлі, Пенсильванія. Спогади про перші роки незалежности та сьогоднішні реалії заохочують до роздумів про те, якими були наші сподівання у перші роки незалежности, які ми маємо тепер досягнення, та чого хочемо для України в майбутньому.

На початку незалежности ми підкреслювали значний сільськогосподарський та індустріяльний потенціял України, яка була відома як „хлібний кошик Европи". Була також радянська спадщина у вигляді третього світового потенціялу ядерної зброї, потужної ракетно-космічної індустрії, значного оборонно-промислового комплексу та величезного науковоґо й освітнього потенціялу.

Однак, на той час, такі важливі для демократичної країни політичні, культурні та управлінські чинники, як зміцнення демократичних основ та політичної відповідальности, реформа колишніх радянських структур безпеки, розбудова ринкової економіки, забезпечення соціяльної справедливости, належна оцінка багатих історичних традицій, етнічної та релігійної терпимости українців, здавалися такими, що прийдуть самі собою.

Водночас, за відсутности сильної національної еліти та розвинутих демократичних інституцій, реалії перших наступних років виявилися тяжкими: висока інфляція, економічна криза, постійні політичні негаразди, територіяльні претензії і т. ін. Але українці вистояли й не підкорилися обставинам.

Наступне десятиліття, 1994-2004 роки, стало періодом втрати ілюзій. Однак, воно засвідчило й зростання рішучости та зрілости мирної української нації, які так яскраво проявилися під час Помаранчевої революції. Також українці почали краще усвідомлювати, що незалежність країни потрібно постійно і наполегливо розвивати зусиллями всього народу та всіх інституцій молодої держави.

Що ж змінилося тепер у оцінках наших перспектив на відміну від 199-их років? Які маємо досягнення і що потрібно робити краще?

Перш за все, сьогодні проґрес молодої незалежної України вимірюється вже тими ж вимірами, що й у старіших демократичних країнах. Україну вже визнано вільною демократичною державою. Сьогодні Україна є багатопартійною демократією, в якій Президент і парлямент обираються вільно, де поважають права опозиції, де забезпечено право на свободу слова.

Сьогодні Україну вже визнано державою з ринковою економікою. У цьому році країна стала членом Світової організації торгівлі. Незважаючи на всі політичні протиріччя, українська економіка демонструє стабільне зростання протягом багатьох років. Гості Києва, Львова, Одеси та багатьох інших міст спостерігають високу активність у будівництві, виробництві та торгівлі, що важко було уявити раніше.

Україна також є важливим контрибутором світової безпеки через участь у багатьох миротворчих акціях Організації Об'єднаних Націй. Як надійний партнер НАТО Україна бере участь у всіх акціях Альянсу (в Косово, Іраку, Афганістані та Середземному морі). Окрім цього, Україна підтримує зусилля Европейського союзу та Організації безпеки і співпраці в Европі (ОБСЄ) щодо мирного розв'язання конфлікту у Придністров'ї.

Толерантна Україна стала домівкою для багатьох культур, етносів та релігій. Водночас, українці навчилися краще поважати й свою власну історію та традиції. Останнім часом багато і славних і трагічних історичних подій та персоналій, які вплинули на долю України, було представлено до уваги громадськості. Донедавна роздроблені українські православні церкви просуваються усе ближче до відновлення єдиної помісної Церкви. Визначним є той факт, що в День Незалежности святкування у Києві традиційно починається зі спільної молитви у присутності керівництва країни у древньому Софіївському соборі. Цей акт дає потужний духовний заряд українцям.

Безумовно, зазначені вище досягнення незалежної України сповнюють нас гордістю, однак, сьогодні ми ще змушені визнавати, що розвиток країни є повільнішим, ніж ми очікували. Сьогодні ще забагато протиріч між політичними елітами, так само, як і забагато недовіри народу до влади.

Провідники Помаранчевої революції надто швидко розсварилися. Так звана політична реформа, згідно з якою з 1 січня 2006 року частину президентської влади було передано Кабінетові міністрів і парляментові, спровокувала постійні політичні тертя між персоналіями та між органами державної влади. Недостатня зрілість українського вищого управління сьогодні шкодить і безпековим реформам в Україні. Нездатність політичних еліт досягати порозуміння щодо ключових безпекових інтересів держави є доволі тривожним чинником, особливо в контексті трагічних подій у Грузії та можливоґо їх поширення на Україну.

Недостатньо ефективне адміністративне управління в державі зуумовлює проблеми в економіці, енерґетиці, дипломатії, юстиції, у сфері безпеки. Чим більш незалежним є той чи інший сектор діяльности в Україні від бюрократичного й корупційного втручання, тим більш успішним він стає. Це можна бачити на прикладі приватного банківського сектору, незалежної преси, малого

(*Закінчення на стор. 18*)

„Бий свій свого, щоб чужі боялись“

Іронія цього прислів'я вповні застосовна до сьогоднішньої ситуації в Україні, де триває незрозуміле, до непристойности затяте протистояння на владних верхах, зокрема й особливо – між президентським Секретаріятом і Кабінетом міністрів. Звучать страшні взаємні звинувачення, але кожна сторона вважає недостойним для себе ділом відповідати на них. В результаті такої абсолютно нецивілізованої політики суспільство втрачає рештки довіри до влади, та й зовнішній світ, певна річ, розчарований безконечними українськими чварами.

Не встиг ще забутися квітневий скандал, коли фракція Юлії Тимошенко в парляменті закинула, не подаючи при цьому ніяких арґументів, Президентові Вікторові Ющенкові зраду національних інтересів, як тепер це ж саме чинить президентський Секретаріят, таврюючи прем'єра Ю. Тимошенко як „зрадницю держави“. Що, мовляв, вона продалася Путінові за майбутню підтримку у президентських виборах, і що в Москві вже діє відповідний пропаґандистський центр на чолі з Віктором Медведчуком, колишньою правою рукою Леоніда Кучми, і вже це одне кидає на українського прем'єра тінь: якщо на її боці промосковський В. Медведчук, значить – промосковська й вона. Заява занадто сенсаційна, аби бути правдивою на сто відсотків.

Але чи буває дим без вогню? Остання „газова“ візита Ю. Тимошенко до Москви і обіцянка Путінові, що Україна не буде прагнути до НАТО і не наполягатиме на виведенні російської Чорноморської фльоти з української території, породила в громадській думці враження – й воно віддзеркалилося в багатьох коментарях, – що ця донедавна вельми популярна діячка заради президентського крісла готова ступити кроки, котрі неминуче викличуть заперечення й осуд в значної частини українського суспільства, а також поглиблять і без того небезпечне протистояння на державно-політичних верхах. Логіки цим міркуванням додало ухиляння прем'єр-міністра Ю. Тимошенко від коментарів з приводу збройної аґресії Росії проти Грузії. Заступник голови президентського Секретаріяту Андрій Кислинський сказав, що це мовчання – тенденційне, „в інтересах російської сторони“, і воно свідчить, що „свій Рубікон Тимошенко вже перейшла, і дороги назад, очевидно немає“. Тому для Секретаріяту не залишалося нічого іншого, як зібрати і передати до правоохоронних органів матеріяли з „ознаками державної зради та політичної корупції в діях чинного прем'єр-міністра Юлії Тимошенко“.

І знов таки – нецивілізовані методи. Як же можна говорити про Рубікон, коли правоохоронці ще не вивчили ці подані їм матеріяли? Сама Ю. Тимошенко рішуче відкидає всі звинувачення на свою адресу: „Моя позиція багато років однакова: служіння Україні – це моє життя“. І радить на Секретаріяті Президента змінити вивіску – на „Палата ч. 6“, це за однойменним оповіданням Антона Чехова, де висміюються душевні та розумові вади тодішнього російського суспільства. Отакий, з дозволу сказати, діялог між президентським Секретаріятом і Кабінетом міністрів. Або, що, мабуть, те саме – між Президентом В. Ющенком і прем'єр-міністром Ю. Тимошенко. Справжні причини цього взаємного неприйняття і поборювання нам невідомі, було б добре, якби вони виявилися не вартими суспільної уваги. Але, швидше за все, вони її вартуватимуть. Швидше за все, незгоди стосуються чогось дуже важливого, найважливішого для України – вибору шляху дальшого розвитку, шляху в майбутнє. Отож від президентських виборів 2010 року залежатиме дуже багато, можливо – все. Як передбачає директор київського Інституту ґльобальних стратегій Вадим Карасьов, то будуть „геополітичні вибори... в першу чергу – вибори Верховного головнокомандуючого, безпекового і оборонного простору, нових ґарантій національного суверенітету та національної безпеки“. Остаточний вибір національної та геополітичної стратегії, підкреслює політолог, повинен привести до подолання розколу українського суспільства, створення єдиної громадянської плятформи його дальшого розвитку.

Таким чином, 2010 рік відповість, „хто був хто“ в Україні в 2008 році.

СВОБОДА
Пам'ятаймо про Україну!
Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

Головний редактор – Рома Гадзевич
Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054
Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510
E-mail: svoboda@svoboda-news.com Website: www.svoboda-news.com
Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280,
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Передплата на рік $55.00, на півроку – $35.00. Для членів УНСоюзу
$45.00 річно, на півроку – $30.00. За кожну зміну адреси – $1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.
Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ“

Адміністратор	– Володимир Гончарик	(973) 292-9800 дод. 3041 e-mail: ukradmin@att.net
Керівник відділу оголошень	– Марійка Осціславська	(973) 292-9800 дод. 3040 e-mail: adukr@optonline.net
Передплата	– Марійка Пенджола	(973) 292-9800 дод. 3042 e-mail: ukrsubscr@att.net

СЕРПЕНЬ В НАШІЙ ІСТОРІЇ...

Славний був козак...

Щороку у серпні відроджені осередки українського козацтва вшановують пам'ять кошового отамана Запорозької Січі Івана Сірка. Ці осередки об'єднані в декілька так званих Федерацій Бойового Гопака – своєрідні школи морального виховання і фізичного загартування молоді. Давній український танець, вогнистий і невичерпний на рухи, який козаки виконували, не випускаючи з рук шабель, дав назву цілій системі бойового мистецтва, виплеканій на самобутньому національному ґрунті, на якому, як знаємо з історичних переказів, виникло таке унікальне явище, як характерництво. Хоробрість, пов'язана з безкорисливістю, підносила козака на такий рівень, де його не брали ні ворожа шабля, ні куля.

Хоробрість, готовність стати до праведного бою за рідну землю потрібні й сьогодні. Цієї готовности ніколи не буває забагато. Тому й не дивно, що Федерації Бойового Гопака, виховуючи в молодих українцях сміливість і ті лицарські риси, що йдуть у парі з нею, ставлять за приклад Івана Сірка. Справді великий був козак, народ складав про нього пісні і думи, увічнений він у славнозвісній картині Іллі Рєпіна „Запорожці пишуть листа до турецького султана“. Був такий лист чи це тільки леґенда, не має значення, бо картина правдива в головному: І. Сірко належав до безкомпромісних оборонців православної віри від, як тоді казали, „бусурманів“, тобто турків і кримських татарів, ходив на них успішними походами десятки разів, щоразу визволяючи з полону бранців-українців.

На серпень також припадає його великий похід на Крим в 1673 році. Безмірна хоробрість, бойове лицарство, особиста скромність і безкорисливість, характерницький аскетизм зробили його в очах козаків коша незамінним: вісім разів Запорозька Січ обирала І. Сірка кошовим отаманом. Чверть сторіччя не розлучався він з шаблею, залишивши по собі сліди героїзму навіть у Франції під час 30-літньої війни.

Виняткову хоробрість, притаманну І. Сіркові, справді треба культивувати в Україні, де вільнолюбний козацький дух, притлумлений страшною своїм антиукраїнством історією так тяжко пробуджується. Але не тільки хоробрість. Не повинна вона бути самоціллю, особливо у провідника. Азартний бій заради бою – це вже не личить командирові. А в І. Сірка, на жаль, таке траплялося. Неабиякий знавець козацтва Дмитро Яворницький писав про нього: „Не завжди вірний своїм союзникам... Був схильний хвилинно захопитися новою думкою, новою справою, щоб потім відмовитися від власного наміру й прийти до цілком протилежного рішення“. Іншими словами, вояцькому хистові славного кошового отамана бракувало державницького розмислу, вміння дивитися понад кінчик шаблі. Тому прикрі випадки у житті І. Сірка також належить включати у програми патріотичного виховання української молоді.

Ось два з них. Коли гетьман Іван Виговський, духовний спадкоємець Богдана Хмельницького, вирішив вивільнитися з-під московської залежности, Іван Сірко завадив цьому, піднявши повстання проти І. Виговського. Пізніше, коли гетьман Петро Дорошенко після Андрусівського миру, що поділив Україну між Польщею і Московією, зважився, заради об'єднання козацької держави, на союз з Оттоманською Портою, залучив на свій бік султана Гірея і цим домігся значних поступок з боку Польщі, І. Сірко зі своїм військом напав на Крим і порабував його, у висліді султан зрікся союзу з гетьманом П. Дорошенком і переметнувся на бік поляків.

На цю непослідовність народ не зважив, складаючи пісні про кошового-відчайдуха.

Ой, як крикне старий орел,
що під хмари в'ється,
Гей, загули Запорожжя
та й до Сірка тнеться,
Ой, не вітер в полі грає,
не орел літає,
Ото ж Сірко з товариством
на Січі гуляє...

Кожен народ своїх героїв ідеалізує, проте історія лише тоді стає навчителькою людства, коли називає речі своїми іменами: біле – білим, чорне – чорним.

П. Ч.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Пам'ять про Гната Хоткевича

У рік всенародної пам'яті жертв політичних репресій настав час вшанування пам'яті Гната Хоткевича, якого 70 років тому, 10 жовтня 1938 року, за вироком особливої трійки НКВД розстріляли у харківському „Лісопарку". Його дочка Галина Хоткевич, яка проживає у Франції, звернулася до Президента України Віктора Ющенка з проханням підтримати розвиток створеної Г. Хоткевичем „харківської" школи гри на бандурі, яка завдяки своєму багатству і можливостям здобула поширення серед української діяспори у світі, проте в Україні, через упереджене ставлення керівництва більшости вищих і середніх музичних навчальних закладів, залишається репресованою, як і за радянських часів.

Настав час для визнання створеної Г. Хоткевичем бандури „харківського" типу, конструктивний потенціял якої має суттєві переваги перед розповсюдженим нині в Україні „київським" типом бандури. Треба почати вивчення у музичних навчальних закладах, школах естетичного виховання заборонених за часів радянської влади музичних творів Г. Хоткевича, частина з яких уже видана Фондом національно-культурних ініціятив ім. Г. Хоткевича. Попри обіцянки чиновників зволікається розбудова меморіяльного музею-садиби Г. Хоткевича у селі Високій Харківської области.

Володимир Мозговий,
Київ

Розвиток Сестрицтва в Джерзі-Сиmi – заслуга о. Миколи Підгорецького

В своїй цінній та цікавій статті „Початки українського жіночого руху в Америці" („Свобода", 1 серпня), шановний автор д-р Осип Кравченюк приписує діяльність Сестрицтва св. Ольги в Джерзі Сиmi, Ню-Джерзі, о. Іванові Арданові.

Насправді о. І. Ардан тільки заснував і короткий час керував ним, бо через пів року він переїхав до Шамокину, Пенсильванія, а його місце в Джерзі-Сиmi з 16 грудня 1897 р. зайняв о. Микола Підгорецький. Якраз за його душпастирювання Сестрицтво найбільше розвинулося і проявило найбільшу діяльність. Його відхід з парафії 16 травня 1905 року – через підірване здоров'я в зв'язку з будовою церкви в Джерзі-Сиmi (недалеко від якої довгі роки містилася централя Українського Народного Союзу) та постійною боротьбою з „москвофілами" – не тільки привів до сповільнення активности Сестрицтва, але й до трилітньої смути і поділу в самій парафії та громаді Джерзі-Сиmi.

о. Роман Мірчук,
Випані, Ню-Джерзі

Лист від автора дивізійної пісні

„Свобода" 13 червня подала маловідомі факти з життя великого патріота П. Плюйка, що писав під прибраним прізвищем Поль Половецький. У 1973 році до моїх рук потрапила пісня-марш дивізії „Галичина" Поля Половецького. Довідавшись, що справжнім прізвищем автора є П. Плюйко, який у той час проживав у Філядельфії, я розпитав про його адресу і написав до нього листа, у якому розповів, що „Марш Дивізії" став моєю улюбленою піснею, і що мою увагу, як колишнього дивізійника, прикувала строфа, у якій автор зобразив бачення єдности спільного фронту проти Москви, нашого національного гнобителя. Цими словами автор подав синтезу ідеї творення та існування Дивізії. Це якраз було задушевною мрією вояків, що готові були жертвувати життям за свою омріяну державу.

Від П. Плюйка я отримав 1 березня 1973 року листа, з якого цитую наступне: „Дякую за остаточну інформацію. В справі Дивізії знаю дуже мало.

Я знав, що мають прибути перші частини Дивізії з вишкільного табору. Отже, оце й маршували вони. Я зупинився, став вдивлятися в обличчя вояків і розхвилювався від радости. Я був свідомий того, що ці юнаки-патріоти приречені ходом подій на вірну смерть. Я гірко розплакався. Потім вдумувався довго і думки втілив у марш-пісню.

З пошаною, П. П".

Филип Троч,
Лейквуд, Огайо

Поль Половецький

Пісня-марш дивізії „Галичина"

Заспіваймо пісню гучно
Із карпатських верховин,
Хай присяга-заклик бучно
Донесеться до хатин:
За свободу Батьківщини,
За нове її буття,
В бій на ворога полинем
Без вагань і каяття.
Ми сини непримиримих,
Славних Січових Стрільців,
Що писали кров'ю рими
На хрестах могил бійців.
За свободу України
Ви лягли в тяжких боях.
Ім'я кожного віднині
Буде жити у віках.
Ми гуртуємось у лави –
В чоти, сотні, курені,
Бойові провадим вправи
І співаємо пісні.
Гордо, сміло і завзято
Ланцюгом крицевих лав
Ми стоятимем на чаті
Наших вольностей і прав.
Долетить аж до Кубані
Наша пісня бойова,
І брати в ворожім стані
Скажуть з радістю слова:
„Годі, годі гнути спину
Під московським тягарем!
Краще ми за Україну
Лицарськи в боях помрем".
Заспіваймо ж ще гучніше
Нашу пісню з верховин,
Хай лунає голосніше
Бойовий наш спів-почин:
За свободу Батьківщини,
За нове її буття
В бій на ворога полинем
Без вагань і каяття.

25 грудня 1943 року

Природа не прощає

Чудовий карпатський край Черемоша й Прута, Дністра й Лімниці, двох Бистриць, маленьких гірських річок, струмочків, може бути зметений з лиця землі.

Варварське винищення лісів, лісничівок, зрештою самого „Прикарпатлісу", його інспекції, приведе і вже привело до біди. Пригадую об'єднання „Прикарпатліс", його господарства з розумними господарями лісничими, які крім шкілок, тримали бджіл, збирали гриби, ягоди, професійно керували полюванням. Ці господарі, як ми їх називали „лісові хлопці" (мій брат був лісничим Надвірнянського лісництва), закінчували Львівський лісотехнічний інститут не за гроші, і тут кваліфікована професура прищеплювала їм любов до рідної землі. Як любовно вирощували вони ліси, вибивали ямки в скелях, плели кошички і в них висаджували деревця!

Звичайно, ліс вирубували, але на місце вирубаного закладався молодий ліс. А що тепер? Постали дачі, котеджі, асфальтовані до них доріжки, де мали б рости гриби, лікарські рослини, ягоди.

Я не проти того, щоб розвивався „зелений туризм", але не за рахунок варварського винищення природи – вона цього не прощає, і сьогоднішня трагедія має бути добрим уроком всім нам.

Оксана Шараневич,
Парма, Огайо

Як продавати чорниці в Росії

Ми з чоловіком живемо в російському місті Пскові. Живемо небагато – чоловік є інвалідом. Тому вирішили зібрати в лісі чорниць і грибів-лисичок та продати мешканцям міста. Привезли 22 липня ягоди до Санкт-Петербурґу, узяли після радіяційної контролі дозвіл санітарної служби на продаж і стали з ними на базарі у міському районі Красному Селі.

Опівдні до нас підійшов майор міліції, зажадав мій пашпорт і довідки про чорниці, які негайно порвав і почав кричати: „Забирайтеся до себе у Псков разом з вашими ягодами!"

Тоді я попросила його показати документи, котрі уповажнювали б до такої заборони. Але майор став скидати на землю наші скриньки з ягодами. Чорниці розсипалися. До майора підійшли двоє в цивільному і силоміць повели мене до авта з приватними реєстраційними номерами.

Люди на базарі почали за нас заступатися, кричати, що бандити хочуть нас викрасти, фотографували цю подію мобільними телефонами, які майор намагався у них забрати.

Я зажадала, щоб мені повернули пашпорт і викликали службове авто. Але майор заламав мені руку за спину і заштовхав до авта. Він кричав, що покаже мені, хто тут – влада, а юрба мені не допоможе, бо ми живемо усі разом, але помираємо поодинці і це треба пам'ятати. Він заявив, що арештує мене на 15 діб.

Мене привезли у відділення міліції, посадили в крісло і прикували до них кайданками. Я сиділа закованою чотири години, після чого стала проситися до вбиральні, але мені сказали, що дозволять лише за умови, що я підпишу протокол про наше затримання. У бланку протоколу передбачено пояснення затриманого, але мені не дозволили їх написати. Також дівчина в уніформі принесла чистий аркуш і звеліла поставити на ньому підпис.

Я відмовилася, а вона викликала чергового у відділенні, який прибіг і з усієї сили вдарив мене по лівій щоці. Я знепритомніла і впала разом з кріслом. Мене облили водою і змусили підписати той аркуш, після

Майор міліції веде Світлану Вериженко до авта. Фото з мобільного телефону свідка.

чого взяли відбитки пальців. Той черговий сказав, що буде поводитися зі мною як з бидлом, якщо я не буду виконувати його вказівок.

Довкола мене увесь час було чутно брудну лайку, когось били, штовхали. Я сиділа закована у кайданки від полудня до 9-ої год. вечора. Тоді приїхали чоловік і жінка в цивільному, посадили мене в авто і відвезли в інше відділення міліції, де зачинили в камері і тримали там до наступного дня. За цей час я не мала ні їжі, ні води, не могла скористатися вбиральнею.

23 липня, о 5-ій год. вечора, мене повезли до суду, де наклали кару у 500 рублів за непокору міліції. Дорогою дівчина в уніформі нарікала, що тепер не так, як у 1937 році, коли усі боялися каральних органів. Отак продавати чорниці на російському базарі.

Світлана Вериженко,
Псков, Росія

Шановні читачі!

У листах та статтях, які Ви надсилаєте до „Свободи", просимо подавати повністю перші імена та прізвища згадуваних осіб, а також подавати свої поштову і електронну адреси, число телефону.

Редакція за загальними правилами преси має право редагувати мову за українським правописом і вдаватися до необхідних скорочень надісланих статтей. ***Редакція***

ПАМ’ЯТАЙМО ПРО ГОЛОДОМОР 1932-1933 РОКІВ В УКРАЇНІ

Оприлюднено матеріяли Конґресу США про Голодомор

КИЇВ. – В Києві 21 серпня представлено чотиритомне видання матеріялів конґресово-президентської комісії США „Великий голод в Україні 1932-1933 років“. Упорядником цієї збірки наприкінці 1980-их років був знаний нині в Україні дослідник Джеймс Мейс. Перекласти українською мовою та видати матеріяли взялася Києво-Могилянська академія. Чотири томи гіркої правди українського народу знайдуть своє місце у бібліотеках всіх реґіонів України.

Дж. Мейс мав мрію – побачити свою працю в українському перекладі. При житті їй не судилося збутися, адже Дж. Мейс помер у 2004 році. Однак, як сказав колишній дисидент Євген Сверстюк на презентації: „Краще пізно, ніж ніколи“.

Нинішнє видання включає три томи свідчень очевидців голоду і один том звіту комісії, а також передмову Президента України Віктора Ющенка та істориків, які змалювали загальне тло подій в Україні часів колективізації та Голодомору. Директор відділу преси, освіти і культури Посольства США в Україні Крістофер Фіцджеральд сказав: „Це не просто книги, це величезний збірник трагічних свідчень. Спеціяльна комісія Конґресу США зібрала їх, аби розкрити невимовну трагедію штучного голоду в Україні. Ці томи читати боляче, але треба“.

Почесний президент Києво-могилянської академії В’ячеслав Брюховецький вважає, що видані матеріяли є доказом злочину: „Голод 1932-1933 років був геноцидом. Він може використовуватися на суді, якщо такий колись відбудеться. А я думаю, що відбудеться“.

Дж. Мейс разом із іншим дослідником, Робертом Конквестом, який написав книгу „Жнива скорботи”, першими в світі заявили про маштаби голоду в Україні.

Збірка вийшла 5,000 тиражем, однак, з правом на додатковий наклад.

Ольга Бурда
(Бі-Бі-Сі)

Виставки у міських бібліотеках

Організатори виставки у бібліотеці „Kelvin Smith“ (зліва): Лідія Базарко, Марія Федьків, Гейл Рис – директорка бібліотеки, Су Гансон – головний спеціяліст.

КЛІВЛЕНД, Огайо. – Підкомітет зовнішніх зв’язків при Клівлендському комітеті відзначення 75-ліття Голодомору 15 серпня відкрив дві виставки для американського середовища. У головній бібліотеці „Kelvin Smith“ відомого університету „Case Western Reserve“ виставка триватиме до 2 вересня. У бібліотеці „Parma-Snow“ виставка буде до 31 серпня.

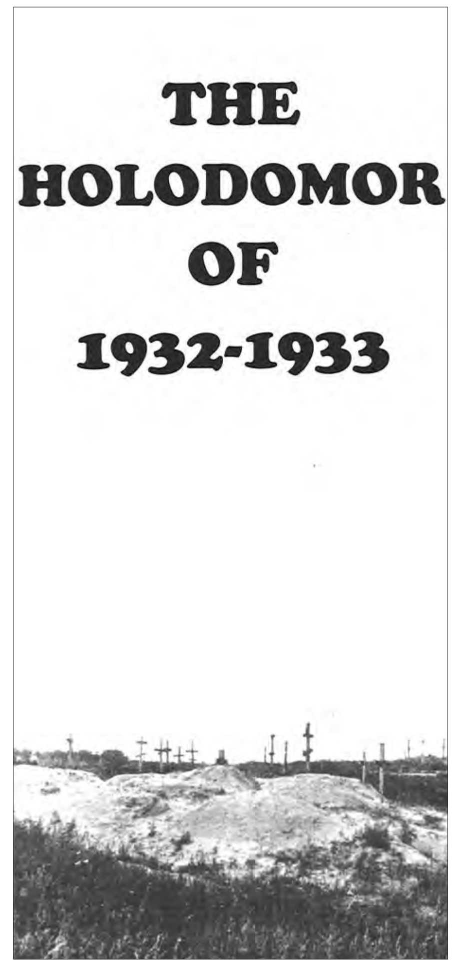
Відтак буде ще чотири виставки в околиці великого Клівленду: в бібліотеці „Parma Regional“ 2-15 вересня, в бібліотеці „South Brooklyn“ 3-30 вересня, в бібліотеці „Cuyahoga Community College, Western Campus“ 1 жовтня-30 листопада, у головній бібліотеці Клівленду 1-30 листопада.

Комітет відзначення 75-ліття Голодомору утворено під патронатом Українських Злучених Організацій Огайо (Василь Ліщинецький – голова). До підкомітету зовнішніх зв’язків увійшли: голова – Ліда Базарко, члени – Марія Гованець, Орися Задойна, Анізія Кармазин, Влодзя Краснянська, Дозя Кріслата, Люба Мудра, Ліда Парк, Наталка Симс, Маруся Федьків і Маруся Флин.

Ліда Базарко

Нове слово про лихо Голодомору

На початку серпня Фонд катедр українознавства видав англомовну брошуру про Голодомор 1932-1933 років і розіслав її на 5,000 адрес членам української громади в США.

Брошура була підготовлена до відзначення 75-ліття Великого Голоду і є частиною ширшого проєкту дослідження Голодомору, над яким упродовж 2008-2013 років будуть працювати українознавчі центри Гарвардського та Колюмбійського університетів.

У багатьох українських громадах в Америці нещодавно відбулися важливі події у зв’язку з відзначенням 75-их роковин Голодомору, і на осінь та зиму плянується ціла низка подальших заходів.

Нова брошура Фонду катедр українознавства має допомогти членам громади у їхніх зусиллях інформувати американський загал про значення і наслідки цієї страшної для України події.

Нова брошура подає основну інформацію про Голодомор стисло і логічно. Вона пояснює слово „Голодомор”, зазначає ті місця, які найбільше постраждали від голоду. Також представлені причини, обставини, механізми здійснення та наслідки Голодомору.

Брошура розповідає про те, як десятиліттями совєтська, а тепер і російська, влада заперечувала Голодомор, і допомагає усвідомити наслідки Голодомору як травми, завданої багатьом поколінням українців, особливо за умов, коли люди були змушені мовчати і співпрацювати зі злочинною владою.

У брошурі вміщена коротка бібліографія англомовних книжок про Голодомор, які сьогодні можна знайти у книгарнях, карту України 1933 року, у якій позначені тогочасні кордони країни, і чотири фотодокументи з архівних збірок. Формат брошури робить її доступною для широкого кола англомовних читачів, які, можливо, вперше дізнаються про цю трагедію.

Вищезгадану брошуру можна замовити через канцелярію Фонду катедр українознавства у Гарвардському університеті для використання у заходах, присвячених Голодоморові.

Адреса Фонду катедр українознавства: Ukrainian Studies Fund, 34 Kirkland Street, Cambridge, MA 02138; число телефону: 617-495-7835; факс 617-495-8097. Кошт з пересилкою: 7 дол. 50 ц. за кожні 50 брошур або 4 дол. за 20 брошур. Чеки просимо виписувати на: Ukrainian Studies Fund.

Фонд катедр українознавства,
Кембридж, Масачусетс

Виставка та конференція в Чикаґо

ЧИКАҐО. – Комітет з вшанування 75-ліття Голодомору-геноциду 1932-1933 років в Україні організовує 12-13 вересня виставку плякатів, присвячених Голодоморові. Обидва заходи відбудуться у міжнародному центрі Інституту Сервантес при вулиці 31 Вест Огайо.

На дводенному заході під назвою „Кінець замовчуванню геноциду в Україні“ будуть представлені плякати, світлини, архівні документи, відбудуться виступи свідків Голодомору. Також виступлять режисер Бабі Лі та продюсер Марта Томків, які покажуть монтаж з нового фільму про Голодомор, який готується в Голивуді.

В конференції візьмуть участь д-р Володимир Чумаченко з Ілинойського університету, д-р Любомир Луцюк з Королівської військової академії Канади, Ніґель Калі з Англії, який представить історичні світлини свого родича, славного журналіста Ґарета Джоунса, який під час Голодомору писав до головних газет та урядів про правдиву трагедію Голодомору. Запрошення на ці заходи вислано до широкого кола провідних політиків, діячів освіти, оборони людських прав, представників інших етнічних громад.

Виставка складається з 35 плякатів, підготовлених Фондом „Україна-3000“, яку очолює дружина Президента України Катерина Ющенко. Комітет з вшанування 75-ліття Голодомору 1932-1933 років в Чикаґо проводить створений під патронатом Українського Конґресового Комітету Америки в Ілиной та Організації дослідження українського Голодомору. Спонзорами цих заходів є Українсько американська федеральна кредитна спілка „Самопоміч“ та Фундація „Спадщина“ Першого федерального банку „Певність“.

„Наше завдання полягає в тому, щоб поділитися інформацією про Голодомор з міжнародною спільнотою“, – сказав голова комітету Нестор Попович.

Відкриття виставки – 12 вересня о 6-ій год. Вступ безкоштовний.

Марта Фаріон

Світ засудив намір Росії розчленити Грузію на три частини

Президент України Віктор Ющенко заявив 27 серпня, що Україна не підтримує рішення Росії про визнання незалежности Південної Осетії та Абхазії і наголошує на непорушності принципу збереження територіяльної цілісности будь-якої держави.

В. Ющенко в інтерв'ю аґентству „Ройтер" сказав, що Україна жалкує через прийняття такого рішення. Президент вважає його неприйнятним, оскільки переконаний у тому, що основою сучасної політики у галузі безпеки має бути забезпечення фундаментального міжнародного права на територіяльну цілісність будь-якої країни.

Державний секретар США Кондоліза Райс під час відвідин однієї з лікарень в Тбілісі 15 серпня. *Фото: УНІАН*

Міністер закордонних справ Великобританії Дейвид Мілібенд прибув 26 серпня з візитою до Києва, під час якої обговорив з українськими керівниками ситуацію на Кавказі. Напередодні візити британський міністер заявив, що мета переговорів – забезпечити якнайширшу коаліцію проти російської аґресії в Грузії.

Канцлер Німеччини Анґела Меркель 26 серпня назвала рішення Росії абсолютно неприйнятним. Канцлер А. Меркель заявила 27 серпня про від'їзд до Грузії 15 військових спостерігачів. Це є частиною місії Організації з безпеки та співробітництва в Европі (ОБСЕ) з мирного вреґулювання конфлікту в реґіоні.

Минулого тижня постійна рада ОБСЕ вирішила послати до Грузії 100 спостерігачів для дослідження процесу виведення російських військ із території держави. ОБСЕ заявила 27 серпня, що дії Росії порушують фундаментальні принципи европейської безпеки.

Державний секретар США Кондоліза Райс під час перебування на Західньому березі у місті Рамала заявила 26 серпня, що Сполучені Штати використають право вето при спробі Росії змінити статус проросійських реґіонів Грузії – Південної Осетії та Абхазії. 25 серпня понеділок Білий Дім заявив, що повністю переглядає свої відносини з Росією. *(Бі-Бі-Сі, „Голос Америки")*

Західня преса 27 серпня різко засудила рішення Д. Медведєва. Британська „Financial Times" пише, що „російський президент Дмитро Медведєв визнав „незалежність" сепаратистських реґіонів – Абхазії й Південної Осетії – всупереч резолюціям ООН і проханням Вашінґтону та Европейського союзу". Кремль має намір показати, що може робити на власному „задньому дворі" все що завгодно, й не боятися західніх союзників Грузії, пише видання.

Як зазначає газета, Д. Медведєв перевернув традиційне ставлення Росії до самовизначення й національних кордонів із ніг на голову. Саме через це відношення Росія виступала проти незалежности Косово. Тепер же вона цинічно копіює косовський приклад.

Британська газета „The Guardian" пише, що Росія захотіла зруйнувати стратегічні відносини із Заходом. Газета зазначає, що заперечення принципу територіяльної цілісности Грузії має наслідки, при тому дуже значні, для реґіону в цілому.

Це підриває суверенність кожного із сусідів Росії, у багатьох з яких є аналогічні сепаратистські анклави, послаблює власні кордони Російської Федерації. На півночі Кавказького гірського хребта є десятки сепаратистських інтересів, для яких учорашнє рішення може стати небезпечним прецедентом. Якщо Росія думає, що їй удалося вгамувати народи, що проживають у Чечні, за якої вона провела дві війни, їй треба подумати ще раз, пише газета.

Американська газета „The Wall Street Journal" пише, що „прийшов час спростувати лицемірний арґумент Росії, що однобічне проголошення незалежности Косово в лютому нинішнього року, нібито створило прецедент для Південної Осетії й Абхазії". На Кавказі існує ще один реґіон, якому жорстокість місцевого правителя дає моральне право на незалежність. Це Чечня. Газета зазначає, що поспішні заяви Росії, начебто грузини вбили кілька тисяч південноосетинів, дотепер не підтверджуються незалежним розслідуванням, за повідомленням яких чисельність загиблих вимірюється десятками людей.

Еспанська „El Pais" пише, що підписання президентом Д. Медведєвим декрету про визнання самопроголошеної незалежности остаточно підтверджує, що конфлікт, який стався в серпні, був ретельно організований Москвою з метою забрати в Грузії ці дві території.

Французьке видання „Liberation" назвало провокацією рішення російського президента. „Війна проти Грузії змушує запитати, що робить в „великій вісімці" країна, що порушує визнані кордони, а також про правомірність її присутности в таких демократичних інститутах, як Рада Европи", пише „Liberation". *(Інопреса)*

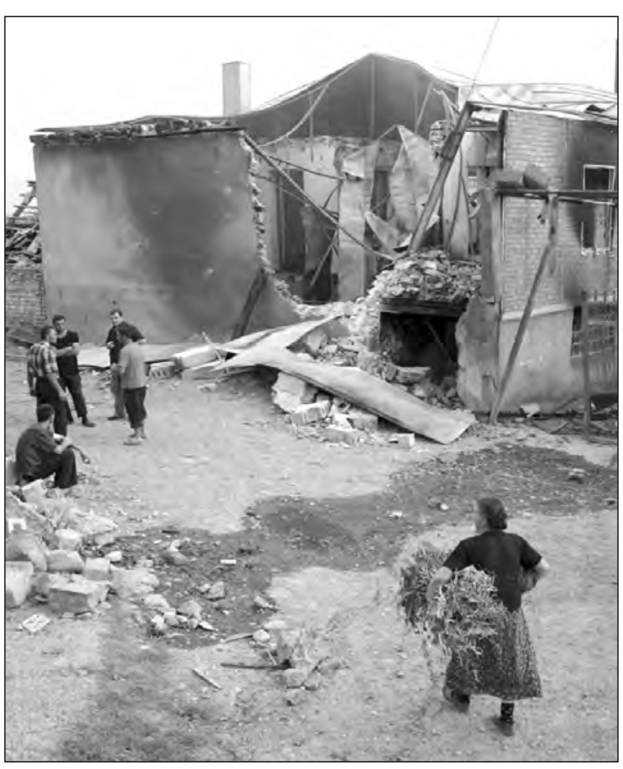
Людські втрати внаслідок конфлікту

Росія оприлюднила нові, значно менші, порівняно з попередніми, дані щодо людських втрат внаслідок збройного конфлікту. У списку загиблих у Південній Осетії нині 133 цивільні особи. Раніше російські джерела повідомляли про 1,600 цивільних, які загинули під час бойових дій. Грузія заявила, що втратила 160 вояків. Ще 300 вважаються безвісти зниклими. Генеральний штаб Збройних сил Росії визнав, що у війську, яке брало участь в боях у Південній Осетії, були новобранці – вояки дійсної служби. Заступник начальника Ґенерального штабу Росії генерал Анатолій Ноґовіцин на прес-конференції 19 серпня відмовився відповісти на запитання про загибель новобранців у цій війні. За офіційними даними, за п'ять днів конфлікту загинули 74 російських військовики, 171 поранений, 19 пропали безвісти. *(„Інтерфакс")*

Російські кораблі повертаються до Криму

Внаслідок ракетного удару, якого завдали кораблі Росії в ході війни 8-18 серпня по кораблях Грузії, грузинський ракетний катер „Тбілісі" затонув, а інший мав значні ушкодження. У відповідь берегові батареї Грузії гарматним вогнем вивели з ладу ракетний корабель „Міраж" і малий протичовновий корабель „Муромець". Вісім російських моряків загинули, 10 були поранені. Був ушкоджений також ракетний крейсер „Москва", на якому перебував командувач Чорноморської фльоти Росії віце-адмірал Олександер Клецков з оперативною групою штабу фльоти.

22 серпня у Севастопольську бухту увійшов малий ракетний корабель Російської фльоти „Міраж". Перед ним увійшов у бухту і став поблизу її входу малий ракетний катер українських Військово-морських сил України. Корабель зустрічали десятки активістів партії „Російський бльок" і Проґресивної політичної партії України Наталії Вітренко. *(Інтерфакс)*

Напад Росії на Грузію боляче позначився на долі старовинного міста Ґорі, будівлі якого були зруйновані (фото УНІАН – зліва), а мешканці позбавлені постачання і житла (світлини Фелікса Хмельковського – праворуч).

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Закриття молодіжного табору на Оселі ім. О. Ольжича

ЛІГАЙТОН, Пенсильванія. – В неділю, 10 серпня, відбулося урочисте закриття молодіжного табору Українського Золотого Хреста (УЗХ) на оселі Організації державного відродження України ім. Олега Ольжича.

Таборовики і гості згуртувалися перед відкритою каплицею св. Андрія Первозваного, щоб висловити Всевишньому вдячність за одержані ласки.

Орест Ганас, голова церковного комітету, привітавши присутніх, попросив таборовиків та їхній провід виголосити молитву, після якої всі учасники заспівали ряд українських пісень.

На закритті табору промовляє Осип Зінкевич.

Друга частина свята почалася концертом у залі оселі, де таборовики виявили їхню вмілість, яку їм передала команда, до складу якої входили Оксана Антонів та Галина Сурмачевська.

Звучали деклямації патріотичного змісту, хор таборовиків виконав в'язанку народних та стрілецьких пісень, а в дальшому ході були виконані народні танці.

Слід зазначити несподівану присутність засновника і редактора „Смолоскипу" Осипа Зінкевича та його дружини Надії з Києва. О. Зінкевич розповів присутнім про свою діяльність, особливо співпрацю з молоддю. Відтак О. Зінкевич вручив комендантці три книжки, видані „Смолоскипом" в Києві для ужитку молодіжних таборів.

На закінчення Володимира Кавка, висловлюючи вдячність всім співпрацівникам, наголосила, що вже в цьому році заходами УЗХ вислано значну суму грошей на розбудову таборів УЗХ в Україні.

Богдан Пастушак

13-ий пластовий табір та 11-та школа українознавства у Словаччині

Микола Мушинка

КОШИЦЕ, Словаччина. – З усіх посткомуністичних країн Центральної Европи сьогодні, мабуть, в найгіршому стані опинилася українська національна меншість у Словаччині, яка у 1950-1980-их роках XX ст. виявляла найвиразніші успіхи бодай в культурно-освітній діяльності. Її статистична кількість з 120 тис. осіб в 1945 році зменшилась на 10,814 в 2001 році. Кількість українських шкіл зменшилась із 230 в 1950-1960-их роках на 15 в 2008 році, та й у них всі предмети, крім української мови, викладаються по-словацьки.

Після „ніжної" революції 1989 року українці втратили 60-членний професіональний Український національний театр, 80-членний Піддуклянський український народний ансамбль, українське видавництво, свій культурно-освітній центр у Пряшеві – Руський дім (куплений за фінансові збірки всього українсько-руського населення ще в 1925 році).

Апарат її єдиної культурно-громадської організації – Культурного союзу українських трудящих – зменшився з 60 осіб до трьох, та й вони працюють на громадських засадах. Із сімох україномовних періодичних видань, що виходили тиражем 30 тис. примірників, залишились три (тираж усіх взятих разом не досягає 2,000 примірників).

Президія Міжнародного наукового семінару з нагоди 80-річчя заснування Пласту в Словаччині. Зліва: Маргарита Бабота, Левко Довгович, Євген Перебийніс та Іван Лаба. *Фото М. Мушинка*

Здавалося б, що при таких умовах неможлива будь-яка культурно-виховна праця серед українського населення Словаччини. Та воно не так. За усіх цих негараздів невелика група національно свідомих ентузіястів проводить майже всі заходи української громади Словаччини, започатковані у 1950-1980-их роках, хоч і в значно менших розмірах.

Одним з таких ентузіястів є 74-річний Левко Довгович – екс-президент Европейського конґресу українців, колишній в'язень сибірських таборів ҐУЛаґу (1950-1956), та його дружина Олена. Вони вже 13 років підряд організують літні пластові табори „Карпати" для української молоді, а від 1996 року в його рамках – і

(Закінчення на стор. 18)

Фотографія на пам'ять про незабутні дев'ять днів.

Українці США засуджують аґресію Росії і підтримують Грузію

Слово має українська громада Філядельфії

Акція протесту у Філядельфії. Фото: Ірена Кривуша

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. — У четвер, 14 серпня, філядельфійські громади грузинів, українців, поляків і литовців зібралися на місцевій площі Незалежности на віче протесту проти вторгнення Росії у Грузію та на підтримку її територіяльної незалежности.

Понад 100 демонстрантів тримали національні прапори і транспаренти з вимогами, щоб російські війська вийшли з Грузії, , а також зі словами підтримки Грузії від українців, поляків балтійців, зокрема вирізнявся напис „Путін - новітній Гітлер". Крім того, демонстранти роздавали перехожим інформаційну літературу.

Найчисленнішою групою були українці у вишиванках. Демонстрація протесту отримали широкий розголос в англомовних засобах масової інформації. Не була осторонь і етнічна преса.

Джордж Леквейшвілі подякував Орисі Гевко – голові Українського освітнього центру, та Уляні Мазуркевич – президентові Українського комітету людських прав, висловивши своє зворушення та вдячність за організування цієї акції.

Майкл Блехач, президент Польського конґресу, підкреслив, що „президенти Польщі, України та Литви дружно підтримують Президента Грузії, й ми, поляки, обіцяємо підтримувати Україну та її сусідів".

Пікетувальники у Філядельфії.

Про Україну – в Таїлянді

УБОН РАТЧАТАНІ, Таїлянд. – Відвідуючи найвіддаленіші місця світу, можна побачити і почути багато цікавого, збагатитися новими враженнями. До приємних вражень належить і те, що у багатьох місцях світу тепер можна побачити та почути про Україну.

Перебуваючи у провінційному містечку Убон Ратчатані, на березі великої азійської ріки Меконґ, що єднає Таїлянд, Лаос та Кампучію, та відвідуючи місцевий музей, я звернув увагу на буяння жовто-блакитних кольорів. Серед багатьох експонатів з різних країн є твір мистця з України Євгена Кириченка.

Виявляється, це місто є центром Південно-Східньої Азії з вироблення воску, і щороку, впродовж місяця, тут проходить фестин воскових фігур. Мистці з цілого світу надсилають свої проєкти. Твори, що визнаються найкращими, встановлюють на центральній площі міста. Вечорами вони гарно освітлюються і їх оглядає багато людей.

Бачити велику художню композицію, прикрашену жовто-блакитним прапором на тлі гарячої тропічної ночі за тисячі миль від берегів Дніпра – все це вражає і наповнює гордістю за край, з якого походиш. Розголос про Україну набуває поширення.

Олександер Авраменко

Таїлянд – країна на півострові Індокитай і в північній частині півострова Малака.

Таїланд – єдина країна Південно-Східньої Азії, яка зберегла незалежність, тоді як усі сусідні країни були колоніями Франції чи Великобританії.

У країні є король, який втратив абсолютну владу, але залишається символом єдности. Країною управляє двопалатний Тайський парлямент – Національне зібранння.

Українська експозиція в Таїлянді.
Фото: О. Авраменко

Синьо-жовтий прапор над містом

ЮНІОН, Ню-Джерзі. – День Незалежности України був відзначений 17 серпня у міській раді урочистою церемонією, у якій взяла участь численна українська громада.

На свято прибули представники дипломатичних установ України – радник Постійного представництва України в ООН Євген Цимбалюк з дружиною Наталею і дочкою Вікторією та віце-консул України в Ню-Йорку Богдан Мовчан з дружиною Лілією.

До залі було внесено прапори України, США, громадських організацій. Молитву виголосив о. Андрій Манько. Ведучий свята Михайло Шпигульський надав слово заступниці посадника Бренді Рестіво, яка привітала присутніх зі святом, зачитала і вручила вітання голові Організації оборони чотирьох свобід України і святкового комітету Михайлові Козюпі та членові комітету Павлові Батькову. З вітаннями виступили Є. Цимбалюк. Б. Мовчан, а доповідь зробив М. Козюпа.

На закінчення о. Осип Шупа помолився за добробут України, й усі вийшли до щогли перед міською радою, на яку під спів гимну України за участи українських дітей було піднято синьо-жовтий прапор.

Після церемонії гості громади були запрошені на обід.

Л. Хм.

За участи українських дітей на щоглу біля міської ради в Юніоні, Ню-Джерзі, був піднятий синьо-жовтий прапор. Фото: Л. Хм.

Бренда Рестіво вручила вітання Михайлові Козюпі (зліва) та членові комітету Павлові Батькову.

Учасники свята перед міською радою в Юніоні, Ню-Джерзі.

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

НОВІ ВИДАННЯ

Творчі знахідки Юрія Лазірка

Юрій Лазірко

Вірші, безперечно, породжує надхнення. Але для вправного віршування потрібна й майстерність, яка полягає у вмінні використовувати величезне лексичне багатство рідної мови, відчувати розмір і музичне звучання вірша, добирати риму, а головне, сприймати життя через поетичний образ, через свій внутрішній світ.

Усі ці якості притаманні поетові Юрієві Лазірко, що він й засвідчив поетичною збіркою „Краплі Всесвіту“, яка побачила світ нинішнього року в тернопільському видавництві „Астон“.

У передмові до збірки її редактор Леся Романчук пише: „До першої збірки поети йдуть по-різному: хтось легко і випадково, хтось довго і важко збирає краплі болю та гіркого життєвого досвіду дорогами рідного й чужого краю, виливає їх у віршах, а час, справедливий і невблаганний, висушує зайве, випаровує випадкове, конденсує посутнє, перетворюючи слово на густу бурштинову краплину“.

Ю. Лазірко, безперечно, належить до другої групи. Треба було багато зайвого випарувати, щоб залишилася така чудова алітерація:

Ще мить! Ще мить?
Ще мить... щемить і все.
І правда тут...
Нема де правди діти.

Або така внутрішня рима:

Час не впас, і осінь вкрила,
Крила рвала, як могла.
Сонце дало, все що мало,
З холодом біда прийшла.

Тематично поезії Ю. Лазірка поділені на оспівування далекої України в циклі „Еміґрантські“ і думки про життя у циклах „Запорошена скринька“, „У роздумах“.

Спогад про залишений край, це як „сіра світлина, де ковтень Вітчизни – відбитком серця і полиском сліз“. І, звісно, всебічно оспівана вишиванка:

Вишиванка – дитинча кирпате,
Що квітки звиває в перепліт.
Материнські ласки, усміх тата,
Прадідів пророчий заповіт.

Незабутній чар Різдва в українській оселі:

Стіл вишиванкою,
дідуха внесено.
Голос Молитви. Вечеря.
Сум потойбічний,
слід ненанесений...
Заколядуйте при дверях.

Поет створює образи, які надовго запам’ятовуються:

В чорній плахті квола пані
ніч-монахиня старенька
відчинила двері храму.
Сплю, бо бачу небо, ненько.

За віршем постає складне філософське узагальнення: „Ніч засиляє, мов нитку в голку, серце у біль одинокому вовку“.

Ось ще кілька поетичних знахідок: „За склом хлюпоче ніч“, „від хвиль дерева п’яні“, „сніговолосий дідуган з кудлатим іменем туман“, „мені учора сповідався дощ“, „нехай живу між зливою краплин“, „штовхають перехожі тротуар і їм стає так жовто під ногами“. Цікавий, з алітерацією, вірш про кохання:

Було боязко –
стрімко з полиском,
поза вікнами шал грози.
Напросилася – перелилася
за марусині пояси.
В танці дикому гість некликаний
перехоплював мить пори...
Серце билося –
наживилося
неба стрілами на вітри.

Про себе Ю. Лазірко пише: „Ніколи не думав, що продовжуватиму розвивати своє давнє захоплення – написання віршів. Щодо власної особистости, то я є правнуком письменника Стефана Коваліва – звідси, напевно, хист до літератури“.

Ця збірка – перша, в цілому вдала, а наступна буде ще кращою.

А ще – Ю. Лазірко є секретарем 134-го відділу Українського Народного Союзу у Разерфорді, Ню-Джерзі, так що найстарше в Америці українське об’єднання має своїх молодих поетів.

Левко Хмельковський

З приводу придбання книжки можна звернутися до автора на адресу: 5 Brannon Ct., Clifton, NJ 07013. Тел.: (973) 881-1291.

Передплатіть „Свободу“ в Інтернеті!

Найстарша українська газета світу – тижневик УНСоюзу „Свобода“ поміщує електронну версію кожного числа на свою інтернет-сторінку: www.svoboda-news.com. На обмежений час користування цією послугою є безкоштовним.

В майбутньому, щоб мати доступ до останнього випуску газети і до електронного архіву „Свободи“, треба буде стати передплатником електронної версії. Передплатити електронну „Свободу“ можна і тепер за 55 дол. на рік на вказаній сторінці кредитовою карткою через PayPal.

Якщо маєте складнощі з передплатою через PayPal, а також для звичайної передплати на папері, скористайтеся телефоном (973)-292-9800, дод. 3042, або (800)-253-9862, дод. 3042, або поштою.

Передплатники звичайної (друкованої) версії газети, можуть користуватися електронним архівом за 15 дол. на рік додатково до основної передплати. Для цього приготуйте кредитову картку і подзвоніть до нашого відділу передплати на число **(973)-292-9800**, дод. 3042, або **(800)-253-9862**, дод. 3042. Ви дістанете електронною поштою ім’я користувача (user name) і пароль (password) – збережіть їх для доступу до архіву, де Ви знайдете останнє число газети.

Редакція

Літературний вечір на острові Тіберіна

РИМ. – На чудовому острові Тіберіна 17 серпня відбулася презентація книги „Україна! Краще майбутнє для чорнобильських дітей!“ .

Це вибірка газетних статтей журналіста Джуліо Де Ніколаіса з жовтня 2004 року донині, опублікованих в газетах „Діскусіоне“, „Опініоне“, „Мерідіано“, „Адженція Радікалє“, „Форум Україна“.

Обкладинка книжки „Україна! Краще майбутнє для чорнобильських дітей!“

Гроші, зібрані від продажу книги, будуть передані українським дітям-сиротам та дітям, які захворіли внаслідок Чорнобильської катастрофи.

На презентації були присутні автор, а також радник Европейського континенту Мерії міста Риму Тетяна Кузик та історик Енріко Враті, багато представників української громади з різних куточків Італії – Козенци, Латіни, Вітербо, журналісти національної, української та американської преси.

„Піклування про дітей Чорнобиля є найкращий засіб дбати про майбутнє всієї нації“, – сказала президент асоціяції „Україна в Европу“ Лілія Білик.

Книга поділяється на розділи, які розповідають про діяльність асоціяції „Україна в Европу“, соціяльну інтеґрацію українок в Італії, поширення української культури в Европі. Друга частина – історія УПА, сумна пам’ять про ҐУЛаґ, міжнародне визнання Голодомору геноцидом. В книзі зібрані статті Дж. де Ніколаіс про події Помаранчевої революції, замах проти Віктора Ющенка.

Асоціяція „Україна в Европу“

ПОДИХ ІСТОРІЇ

Як вмирали герої-повстанці

КОПИЧИНЦІ, Тернопільська обл. – Недалеко від Копичинців у лісі є величезна яма природного походження, глибиною приблизно вісім метрів. Після війни, до 1951 року, червоні „визволителі“ звозили туди тіла вбитих повстанців та закатованих у тюрмах патріотів з навколишніх сіл. Скидали тіла в це урвище, з суворою забороною хоронити. Трупи розпадались на відкритому повітрі. Трупний запах розносився по лісі.

Встановити кількість цих жертв неможливо. Вдалось з’ясувати імена тільки 65 осіб, а там захоронено понад 150. За ініціятивою патріотів з Копичинців в 2006 році на кошти місцевих жителів та земляків з діяспори був збудований на березі урвища меморіяльний комплекс. Відбулось його освячення на Покрови 14 жовтня 2006 року.

Хочу описати про героїчну смерть деяких повстанців з села Карашинців, тіла яких захоронені там. Повстанці Володимир Буртник („Гонта“) та Михайло Міська („Сокіл“) народились в 1924 році. В 1946 році вночі, в грудні, вони прийшли до Буртникової сестри Марії Заблоцької, щоб помитись та запастись харчами. Несподівано нагрянула облава карателів.

Щоб не наражати село на небезпеку, вони вирішили втікати до лісу. За кілометр від села їх помітили карателі і відкрили стрілянину, намагаючись захопити живими. „Гонта“ і „Сокіл“ бігли, відстрілюючись. А з Хоросткова, почувши стрілянину, поспішив другий загін облавників. Повстанці опинились в оточенні ворогів і змушені були прийняти бій на краю лісу. Вони знищили дев’ять карателів і ще декілька поранили. Протримались повстанці недовго, бо закінчувались набої, і вони пострілялись, щоб не здатись ворогам на муки.

Меморіяльний комплекс біля Копичинців на місці поховання героїв.

Їх привезли до Карашинців і виставили тіла для упізнання біля школи. Туди вранці зігнали людей, щоб пізнавали вбитих. Серед людей була мати В. Буртника. Материнське серце розривалось від горя і розпуки, коли дивилася на закривавлений труп свого сина, але вона не заридала, не заплакала, щоб не видати катам походження полеглого. Односельчани знали обох повстанців, але ніхто не виказав їх імен. Було тим хлопцям по 22 роки від роду.

Розповім ще про одного вихідця з села Карашинців – Петра Дудара („Харко“), прах якого також захоронили у лісі серед тих 150 патріотів. 26 березня 1950 року, в нічну пору, П. Дудар прийшов до села, щоб побачитись з родиною, з сином Остапом, якому тоді було 10 років. Шестирічна дочка Олеся переховувалась в сусідньому селі Перемилів у маминих родичів. Дружина Настя тулилася серед добрих людей по селах. Остап ховався в селі Хлопівка, у свідомого господаря Григорія Бабія і зрідка навідувався через поля до свого села.

Попрощавшись з дружиною та сином, якого дуже любив, бо вбачав в ньому свого послідовника, серед ночі П. Дудар пішов полями в напрямі села Глищова. А була тоді така пора, що сніг ще повністю не розтав, але місцями вже чорніла рілля. Видно, щось гнітило П. Дудара, і він повернув до криївки на полі за селом. Карателі по слідах, чи, може, від своїх „сексотів“ довідалися, що до села вночі приходив повстанець „Харко“.

27 березня, наступного дня, вони почали „прочісувати“ поля і у другій половині дня виявили криївку. Два вояки запустили червону ракету, підняли тривогу. П. Дудар розстріляв обох, а потім з мішків картоплі, борошна, створив бруствер для оборони. Виложив собі під руки всю амуницію, яка була в криївці, і зайняв оборону. Протягом восьми годин, з 3-ої дня до 11-ої години ночі, П. Дудар відбивав атаки ворогів, що наступали зі всіх боків, всіваючи трупами карателів поля. Окупанти шаленіли, що несуть такі втрати, а „бандита“ не можуть здолати. Коли закінчились набої, він підірвав себе гранатою.

Вдосвіта окупанти позбирали трупи на полі і вивезли двома вантажівками до Копичинців для захоронення з почестями в парку міста. А П. Дудара вивезли до Хоросткова, щоб похвалитись своєю перемогою над повстанцем, а через два дні завезли його труп в ліс, де скинули до ями біля Копичинців.

Прожив П. Дудар 37 років, але своє життя віддав Україні. На меморіяльному комплексі біля того урвища є такі написи: „Будь горда, Україно, за них, ти вічна у їх жертві, а вони безсмертні в пам’яті народу“.. І другий напис: „Ходили ми днями, ходили ночами в оточенні вражім щодня. Боролись словами, боролись ділами, гаряча була то хода“.

Василь Пилипів

До гастролей в Україні хору ім. Миколи Лисенка

Впродовж вересня в Україні відбудуться концерти голяндського хору ім. Миколи Лисенка. Україна і Голяндія не мають спільних кордонів, але зв'язки України з цим народом мореплавців сягають у сиву давнину.

Київська княжа держава мала торговельні взаємини з Амстердамом, львівські купці торгували з голяндцями у XIV-XV ст. Голяндський мандрівник Вілем ван Рийсбрук детально описав свою подорож по Україні у 1253-1255 роках. Завдяки голяндським картографам, граверам, художникам, письменникам і видавцям було виготовлено перший археологічний атлас Києва з рисунком св. Софії та іншими пам'ятками. Це видання появилося у 1653 році. Перші карти України також видано у Голяндії. Завдяки визначному граверові Вілєму Гондіюсу маємо три портрети Богдана Хмельницького з 1651 року, а також портрет Петра Дорошенка та численних козаків роботи інших граверів. У голяндському університеті в Лейдені вчився Юрій Немирич (1612-1659), дипломат і генерал часів Козаччини. У 1662 році надруковано в Анстердамі „Катехизис" Митрополита Петра Могили.

Під час Української Народної Республіки (УНР) в Голяндії діяла українська дипломатична місія, головою якої був Андрій Яковлев. Уряд УНР висилав на Захід хорову капелю під керівництвом Олександра Кощиця, яка виступала в Амстердамі та Гаазі.

У 1921 році Митрополит Андрей Шептицький відвідав Голяндію та Бельгію, і з його ініціятиви десятки голяндців та флямандців прийняли греко-католицький обряд, вивчили українську мову і стали служителями Української Греко-Католицької Церкви. У голяндському місті Ротердамі поховано полковника Євгена Коновальця. У царині української хорової діяльности в Голяндії колосальну працю провів св. п. д-р Мирослав Антонович – засновник та диригент протягом 40 років Візантійського чоловічого хору.

Голяндському хорові ім. М. Лисенка тепер 12 років. У хорі співають родовиті голяндці. Дириґент хору – Ірина Горванко. 20 квітня в Утрехті на концерті хор подарував міні-автобус українським сиротам Львова. Хор спілкується з українськими хорами, щоб навчитися краще виконувати українську пісню, увібрати якусь часточку української духовности і культури.

У Львові 21 вересня, у церкві св. Трійці, співатимуть разом хор ім. М. Лисенка та хор „Мрія" Львівської комерційної академії під керівництвом Василя Долішного. Того ж дня відбудеться концерт в органній залі.

Після концерту хор виїде до Яремча, Надвірної, Коломиї, Городенки, де виступатиме з концертами.

26 вересня – виступ у Івано-Франківську, у театрі ім. Івана Франка, зустрічі, оглядини міста.

27 вересня з нагоди 1020-річчя хрещення Русі-України у Скиті Манявському співатиме ряд хорів з України, а також хор ім. М. Лисенка.

Останній виступ відбудеться 28 вересня в Долині, після чого хор вирушить до Голяндії. У Долині народився д-р М. Антонович, засновник Візантійського хору, а також співзасновник хору ім. М. Лисенка.

Це буде вже 25-те міжнародне турне, до якого я причетний за останні понад 30 років. Раніше організовував гостинні виступи хорів „Думка", „Прометей", „Гомін", „Веснівка", ансамблю „Чайка", танцювальних ансамблів „Орлик", „Чупляк", Візантійського хору, ансамблю пісні і танцю Міністерства внутрішніх справ України і ряду інших. Вони виступали у США, Канаді, Україні, Англії, Італії, Швайцарії, Бельгії.

Вірю, що вересневі виступи в Україні голяндського хору ім. М. Лисенка будуть успішні.

Володимир Луців,
Лондон, Англія

Хор ім. М. Лисенка (художній керівник і дириґент Ірина Горванко).

ЧИТАЧІ ПРО КНИГИ

Невтомний душпастир

Микола Дупляк

Саме під такою назвою на книжковому ринку (Перемишль-Щецін-Львів) появилася нова книжка Михайла Козака, тим разом – про невтомного і незламного українського греко-католицького священика в післявоєнній Польщі о. каноніка Володимира Боровця.

Книжка вийшла у гарній м'якій обкладинці в мистецькому оформленні (погруддя о. Володимира на тлі Розп'яття) Катерини Козак.

У книжці 219 сторінок друку. Відповідальний редактор Микола Литвин. Книжка – раритет, наклад – 300 примірників.

У книжці відтворено долю УГКЦ, її священиків і вірних на польському засланні; показано боротьбу за право на національно-культурне життя, рідну віру, традиції та мову, за власну гідність, тотожність, духовність і культурні надбання на чужині, на нових місцях поселення вигнанців з рідних земель Закерзоння у висліді Акції „Вісла" 1947 року. Автор ставить собі за мету зберегти в пам'яті історичне минуле для майбутніх поколінь.

В. Боровець народився 27 жовтня 1888 року в селі Синявка на Ярославщині у священичій родині. Навчався у гімназії в Хирові, а відтак вивчав право у Львівському університеті. Студії перервала Перша світова війна.

В 1918 році почав навчання у Львівській духовній семінарії, а закінчив у Перемиській. 1922 року прийняв свячення з рук перемиського єпископа Йосафата Коциловського. До 1947 року служив у п'яти парафіях Перемиської епархії, з яких остання була в селі Серни.

Паніматка Олена і о. Володимир виховали четверо дітей: Таню, Ігоря, Софію і Нестора. З другим приходом більшовиків подружжя Боровців послало своїх доньок на медичні студії до Львова. Тому, що о. В. Боровець відмовився перейти на московське православ'я, НКВД заарештувало його та всю родину і депортувало в Сибір. Доньки-студентки також опинилися в Сибіру.

Після 10 років каторжних робіт о. В. Боровця (як польського громадянина) звільнили і 1957 року дозволили виїхати з родиною до Польщі. Поселившись у Щеціні, о. В. Боровець став першим греко-католицьким священиком у цьому місті, а відтак упродовж 23 років прокладав основи відновлення УГКЦ на Щецінщині. Помер 2 січня 1980 року в Щеціні, де й похований.

Діти паніматки Олени і о. Володимира в силу обставин опинились у різних країнах світу.

На засланні українці прагнули відродити власне національне життя, рідне українське шкільництво й освіту, заснувати громадські організаційні структури. Все те йшло одним руслом з відродженням духовности та УГКЦ за допомогою греко-католицьких священиків, які відбули покарання у концтаборі Явожно і подались за своїми вірними на нові місця поселення.

Зусилля заради збереження українства не були легкі. Аж ніяк не сприяла тому ані тодішня польська державна влада, ані Римо-

(Закінчення на стор. 21)

13-ий пластовий...

(Закінчення зі стор. 11)

Літню школу українознавства.

Цьогорічний 13-ий Літній пластовий табір української молоді та 11-та Літня школа українознавства відбулися в рекреаційному осередку „Злата Ідка" біля міста Кошице від 26 червня до 3 липня. В них брало участь 92 хлопців і дівчат з різних куточків Пряшівщини та 20 дітей із Киева та Закарпатської области України. Молодь від семи до 18 років протягом дев'яти днів ознайомлювалася з правилами українського Пласту та основами української культури, влаштовувала різноманітні забави в природі, поєднані з різними іграми та змаганнями, вивчала українські пісні, танці, займалася спортом, знайомилась з українськими народними звичаями і навіть підготувала двогодинну художню програму.

І вже на третій день між табірниками не було чути ні словацької мови (у дітей з Пряшівщини), ні російської (у киян). Я сам був свідком, коли восьмирічний хлопчик в останній день таборування своєму батькові (який приїхав за ним автом) заявив: „Тату, віднині будеш зі мною говорити лише по-нашому".

Унікальним був т. зв. „виховний концерт" в передостанній вечір таборування, коли кошицький хор „Карпати" (під керівництвом Л. Довговича) заспівав низку українських пісень, переважну більшість з яких табірники вже знали, і майже кожну пісню повторювали або приєднувалися до її співу. Кожен з таборовиків при реєстрації одержав книжечку „Пісні й вірші 13-го Літнього пластового табору „Карпати", що містила 48 творів. За дев'ять днів вони встигли вивчити майже всі пісні та продеклямувати вірші.

Коронним номером табору був заключний концерт, створений самими же табірниками за сценарієм Івети Світок.

Літня школа українознавства. закінчилася анкетою з 30 запитань про історію України, Пласту, української мови, літератури та культури.

Складовою частиною пластового табору був дводенний Міжнародний науковий семінар з нагоди 80-річчя заснування Пласту в Словаччині (1928-2008). В семінарі брав участь Генеральний консул України в Словаччині Євген Перебийніс. Головну доповідь зачитав крайовий пластовий старшина Л. Довгович. Доповіді Л. Баботи, Ю. та І. Бачів, А. Ковача, М. Романа були присвячені окремим ділянкам українського молодіжного руху в Словаччині. Цікавою була дискусія, в якій порушувалися не лише питання Пласту, але й проблеми сучасного стану української людности в Словаччині. В дискусії виступила і колишня пластунка з 1920-1930-их років Маргарита Бабота, нині 90-річна. Семінар та пластовий табір були широко представлені в радіо та телебаченні.

Літній пластовий табір та школу українознавства фінансово підтримало Міністерство культури Словацької республіки, Союз русинів-українців у Словаччині, Посольство України в Словаччині та індивідуальні спонзори, з яких на першому місці слід згадати власника рекреаційного осередку „Злата Ідка" добродія Гринька. Та головну заслугу на його влаштуванні має ініціятива сім'ї Довговичів – батько, мати і троє дорослих синів, які переконливо довели, що при добрій волі можна успішно працювати і в найнесприятливіших умовах.

Успіх...

(Закінчення зі стор. 5)

підприємництва, приватної медицини, спорту.

Все це визначило ситуацію, коли Україна, маючи значні досягнення, змушена постійно долати кризи, багато з яких можна було б уникнути. Так само, слабкість національної єдности та недостатня ефективність державного управління спричинили втрату часу та ресурсів.

Водночас, хоч і зважаючи на іноді повільний та засмучуючий, але все ж загалом очевидно успішний розвиток України, нам важливо пам'ятати, що досягнутий проґрес значною мірою є результатом підтримки і заохочення з боку дружніх демократичних держав, у першу чергу, з боку Сполучених Штатів.

Принциповою позицією США у співробітництві з Україною завжди була підтримка розбудови стабільної й економічно розвиненої демократії, яка б стала надійним економічним і безпековим партнером Заходу. Взаємовигідне співробітництво між Україною та США у сфері безпеки, так само, як і підтримка розвитку громадянського суспільства та вільної преси в Україні, а також заохочення розвитку ринкової економіки дозволили Україні стати авторитетною європейською державою.

Значну ролю у американській допомозі Україні завжди відігравали американські українці, багато з яких ніколи не шкодували часу й ресурсів на допомогу Україні. Безумовно, вони заслуговують на глибоку повагу за своє щире сприяння, і в цьому сенсі для мене є сьогодні важливим із вдячністю згадати Миколу Кравцева, Степана Олійника, Йосипа й Марію Лисогорів, Тимка та Шилу Бутреїв, Любомира Гайду, о. Ярослава та Любу Налисників, та подякувати багатьом іншим.

Сьогодні, як і 14 років тому, мені дуже приємно поздоровляти всіх українців, американців і канадців з Днем Незалежности України. Нехай Господь береже наші дружні країни.

Висліди змагань українських спортовців на Олімпіяді-2008

Тринадцятий день, 21 серпня

Український борець Тарас Данько у фіналі переміг турка Серхата Балчі у ваговій категорії до 84 кг і приніс для України уже дев'яту бронзову медалю.

У змаганнях з художньої гімнастики Ганна Безсонова була третьою в кваліфікації після двох видів програми. Її випередили росіянки Ольга Капранова та Євгенія Канаєва.

Українки Віта Стьопіна та Віта Паламар впевнено пройшли кваліфікацію в стрибках у висоту серед жінок. Обидві легко подолали 1.93 м.

Ганна Міщенко у бігу на 1,500 м у своєму забігу фінішувала четвертою, що дозволило їй пройти кваліфікацію у фінал. Ірина Ліщинська показала значно гірший час, який, проте, став кращим у її забігу, і також кваліфікувалася у фінал.

Олексій Касьянов після п'яти видів змагань з багатоборства посів четверту позицію. Його випередили американець Брайант Клей, білорус Андрій Кравченко та Трей Гарді з США. Попереду ще п'ять видів, які відбудуться 22 серпня.

Юрій Чебан на каное одиночній пробився до фіналу змагань серед чоловіків на 500 м. Інна Осипенко-Радомська вийшла до фіналу байдарки одиночної на дистанції 500 м. Фінали відбудуться 23 серпня.

Дисциплінарний комітет Міжнародного Олімпійського Комітету (МОК) усунув українську легкоатлетку Людмилу Блонську від участи у змаганнях. Вона повинна залишити Олімпійські ігри. 16 серпня після завершення змагань з семиборства у неї була узята проба на допінґ, яка показала позитивний результат. 21 серпня результати проби підтвердили наявність в організмі спортсменки забороненого препарату – метилтестостерону. 16 серпня Л. Блонська здобула срібну медалю в семиборстві. Після повторного викриття в застосуванні допінґу спортсмена дискваліфікують довічно. Срібна медаля у легкоатлетичному семиборстві перейшла американці Гайліз Фоунтейн, а бронзова – росіянці Тетяні Черновій.

Чотирнадцятий день, 22 серпня

Український боксер Василь Ломаченко у першому півфіналі вагової категорії до 57 кг не залишив жодного шансу своєму супернику з Туреччини Якупові Кілічу. Він переміг в усіх турах – 2:0, 2:0, 4:1, 2:0.

Азербайджанський боксер програв першу туру 2:5, а потім відмовився від бою.

П'ятнадцятий день, 23 серпня

Боксер Василь Ломаченко у фіналі з абсолютною перевагою переміг француза Гедафі Джелґіра на другій хвилині першого кола.

Інна Осипенко-Радомська перемогла у фінальному заїзді у жіночій байдарці на 500 м. Українка, яка раніше показала найкращий час у кваліфікації, досягла фінішу за 1:50.673 хв.

Юрій Чебан став третім у змаганнях – 500 м на каное, лише на секунду відставши від переможця Максима Опальова (Росія) та еспанця Давіда Кала, який здобув срібло. Сергій Безуглий і Максим Прокопенко посіли восьме місце у фінальному заїзді на каное-двійці на 500 м серед чоловіків.

З художньої гімнастики Ганна Безсонова посіла третє місце. Першою стала росіянка Євгенія Канаєва, другою – білоруска Інна Жукова.

Ірина Ліщинська та Наталія Тобіас здобули срібло та бронзу з бігу на 1,500 м серед жінок.

Віта Паламар посіла п'яте місце у фіналі стрибків у висоту. Вона взяла висоту 1.99 м і відстала від чемпіонки – бельґійки Тіи Хелебаут на 6 см. Другою стала Бланка Власіч з Хорватії, а бронза дісталася Анна Чучеровій з Росії.

Шістнадцятий день, 24 серпня

Олімпійська збірна України продемонструвала, що попри брак тренерських кадрів у більшості видів спорту, вкрай застарілу матеріяльно-технічну базу, низькі платні тренерів, продовжує перебувати серед найкращих спортивних держав світу.

Більше половини, а точніше – 14 медалей, українські спортсмени здобули у видах спорту, що мають військовий характер. Це стрільба, фехтування, стрільба з лука, бокс, вільна боротьба, джудо та сучасне п'ятиборство.

Успіх багатоборок Наталі Добринської та Людмили Блонської, які посіли два перших місце на п'єдесталі пошани, був приголомшливим. Проте вже за кілька днів стало відомо, що допінґ-проба Л. Блонської дала позитивний результат. Вона втратила медалю та була знята з фіналу зі стрибків у довжину.

Бронзова призерка Атен-2004 Інна Осипенко-Радомська, яка тоді виступала у „четвірці", на цій Олімпіяді, виборола золото на одиночній байдарці. Підсумовуючи усі здобутки, варто згадати і тенісисток Олену та Катерину Бондаренко, які гідно виступили у парному розряді, програвши у півфіналі переможницям цього турніру американкам сестрам Вільямс.

Завдяки зусиллям Яни Клочкової та Олега Лісогора українські вболівальники звикли до успіхів у плаванні. Проте на цій Олімпіяді плавці не взяли жодної нагороди. *(„Чемпіон")*

Нагороди спортовців України на Олімпіяді-2008

Золоті

Команда: Олена Хомрова, Галина Пундяк, Ольга Харлан, Ольга Жовнір – фехтування
Артур Айвазян – стрільба
Віктор Рубан – стрільба з лука
Олександер Петрів – стрільба
Наталя Добринська – легка атлетика
Інна Осипенко-Радомська – веслування
Василь Ломаченко – бокс

Срібні

Ольга Коробка – важка атлетика
Юрій Сухоруков – стрільба
Василь Федоришин – вільна боротьба
Андрій Стадник – вільна боротьба
Ірина Ліщинська – легка атлетика

Бронзові

Роман Гонтюк – джудо
Наталя Давидова – важка атлетика
Ілля Кваша-Олексій Пригоров – стрибки у воду
Армен Варданян – боротьба
Іріна Мерлені – боротьба
Леся Калітовська – велотрек
Олександер Воробйов – спортивна гімнастика
Олена Антонова – легка атлетика
Тарас Данько – вільна боротьба
Вікторія Терещук – сучасне п'ятиборство
Юрій Чебан – веслування
Ганна Безсонова – художня гімнастика
В'ячеслав Глазков – бокс
Наталя Тобіяс – легка атлетика
Денис Юрченко – легка атлетика

Інна Осипенко-Радомська здобула золоту медалю у змаганні на байдарках-одиночках.
Фото: УНІАН

Український боксер, володар золотої медалі і Чаші Вела Баркера Василь Ломаченко.
Фото: УНІАН

Успіх України...

(Закінчення зі стор. 1)

ла на Олімпіяді і здобула 27 нагород: сім золотих, п'ять срібних і 15 бронзових. Вона посіла 11-те місце в загальному заліку. На перше місце проґнозовано вийшов Китай (золото – 51, срібло – 21, бронза – 28, всього 100 медалей), на другому – США (золото – 36, срібло – 38, бронза – 36, всього 110 нагород), на третьому – Росія (23, 21 і 28 відповідно, 72 медалі).

Президент Національного олімпійського комітету (НОК) України Сергій Бубка відзначив, що на Олімпіяді у Пекіні українські спортсмени показали найкращий результат за всю історію незалежности України. Він подякував усім спортовцям, тренерам, лікарям, масажистам, президентам федерацій, які брали безпосередню участь у підготуванні олімпійців до змагань.

За словами С. Бубки, найбільшим розчаруванням Олімпіяди стали два випадки з допінґом. „Це прикро і для нас, і для всіх наших співвітчизників. Федерації вже найближчим часом мають провести детальну аналізу ситуацій та винести відповідні рішення", – зазначив президент НОК.

„Здобуті 27 олімпійських нагород – подарунок усім співвітчизникам до Дня Незалежности України", – наголосив С. Бубка.

Олімпійський чемпіон Ігор XXIX Олімпіяди Василь Ломаченко (вагова категорія до 57 кг) отримав Чашу Вала Баркера як кращий боксер турніру.

Це – визнання вітчизняної школи боксу, адже вперше український боксер удостоївся такого високого визнання.

Чаша Вала Баркера була встановлена у 1934 році на честь видатного боксера Великої Британії, президента Міжнародної асоціяції любительського боксу. *(„Чемпіон", Бі-Бі-Сі, УНІАН).*

Поетична рубрика „Свободи“

Ганна Черінь

Пахощі України

Рання осінь, достигають ниви,
Яблук розпрозорився налив.
Пахнуть дині,
помідори й сливи,
Наче хто амброзію розлив.
Де-не-де вже золотіє листя,
Червоніють китиці калин...
З них, пригадую,
низала я намисто,
Навзамін
коштовних коралин...
Ті не в'януть в пам'яті коралі,
Зігрівають все моє життя:
Краще, аніж премії й медалі,
Вічної родини відчуття
О, найкраща в світі Україно!
Я з Тобою в мирі і в бою,
Де лиш не бувала, то незмінно
Долю поєднала я свою...

Астронавтці
Гайді Стефанишин-Пайпер

Посестро зоряна, вітаю
Від звичайнісіньких землян,
Простих і щирих українців,
Твоїх, від прадіда, краян.
Чи думав батько либонь мати,
бабуся, прадід, а чи дід
Що підростуть їх пташенята
Й прославлять свій великий рід?
Так. Батько вірив і надіявсь,
Тільки не знав, ким із п'яти
Буде гордитись Україна,
Тепер ми знаєм, що це ти.
Я теж горджусь і величаю,
Що знаєш мову і пісні,
Своє коріння пам'ятаєш
Та не цураєшся рідні.
У Пласті волю гартувала,
До церкви з Богом в серці йшла.
Згадай „Троянду“ і „Заграву“
Коли ще юнкою була.
З Сейнт-Полу шлях розпочинала,
Робила свій за кроком крок.
Здійснила мрію і помчала
У Всесвіт, ближче до зірок.
Дізнався знову в листопаді
Відкритий космос, МКС.
Удачі, успіхів. Ми раді
Вітати гостю із небес.
„Нехай щастить!, –
у нас говорять, –
Долати зоряні стежки!
Сміливці все собі підкорять
І слід залишать на віки.

Федір Швець,
Розвіл, Каліфорнія

Запалимо як пам'ять смолоскип

Сумують гори, ліс і полонини,
Стогне Дніпро, в журі Карпати сплять,
Тремтить від сліз рожевий цвіт калини –
Голодомору вже – сімдесят п'ять.
В жалобі вся велика Україна
Схилила в знак печалі прапори,
І українці, як одна родина,
Піднесли скорбно руки догори.
В уяві, як у тім калейдоскопі,
Постав злощасний тридцять третій рік,
Його трагедія – найбільша у Європі
Залишиться в історії повік.

* * *

В оселях білих – хто дріма, хто марить,
Лежить чорніший чорної землі
Трудящий люд, невтомні хлібодари
Давно без крихти хліба на столі.
...Матуся мов стоїть переді мною
(Була тоді ще в молодих літах),
Усміхнена, з русявою косою
Й з малесеньким Іванком на руках.
Вона від праці мала насолоду,
Життя і нас любила – над усе,
Плекала, як велику нагороду,
Що лихо це усіх нас „пронесе“.
Ще й татка викликала на розмову:
– Не переймайся так, серце не край,
Це все минеться, сад розквітне знову
І матимемо свій маленький рай.
...Та не збулося... Сталося це вранці...
Затихло все. Лиш липи шелестять,
Наш сад розцвів, але уже без мамці,
А їй би виповнилось лише – двадцять п'ять.
О, скільки їх і юних, і пожилих
Пішло безвинно в землю, в небуття –
Мільйони, нація, безцінний скарб країни –
Цьому не має бути забуття.
Як і тому, що то не примх природи –
Усе спляновано заздалегідь,
То – знищення великого народу,
То – антиукраїнський геноцид.
Оплакує стражденних побратимів
Весь величезний український світ:
Діяспори Канади, Арґентини;
Америка, Сибір, Далекий Схід...
Й сьогодні, у скорботні роковини
Ми знову чуєм їх щоденний біль і схлип,
Згадаймо ж тих, що згинули невинно
Й запалимо в їх пам'ять смолоскип.
...Згадаємо, запалимо, вклонімось...
Хай дійство запорукою буде,
Що ця страшна наруга ще над кимось
Не станеться ніколи і ніде.

Людмила Александровська,
Сан-Дієґо, Каліфорнія

Із збірки „Вкраїни аура священна“

Знемагали ми,
нужденні, беззахисні,
та питали: „Ще не вмерла?“
І горбаті,
під'яремні, безкорисні,
ґарували, щоб не вмерла.
Стопрокляті – серце рвалось і щеміло,
заклинали: „Ще не вмерла...“
Розіп'яті,
вільну душу й біле тіло
покладали – щоб не вмерла!

Богдан Стефанюк,
Новокузнецьк, Росія

СТОРІНКА ІСТОРІЇ

Монастирок кличе на відпуст

Олег Захарків

Бережанщина приховує безліч незвіданих таємниць, які беруть початок з сивої давнини. Одна з них – урочище Монастирок у селі Лісники. Досить вдалим є географічне розташування самої місцини, яка знаходиться на віддалі двох кілометрів від села в західній його частині. З північної, південної та західньої сторони урочища – пагорби, вкриті густим лісом.

Історію становлення та розвитку Монастирка як духовного місця, початки якого сягають в дохристиянські часи, потрібно розглядати спільно з розвитком Василіянського чину XVII-XX ст., адже обитель належала саме до цього ордену. Зародження лісницького Монастирка припадає на єпископство Київського Митрополита Йосифа Велямина Рутського (1574-1637), який разом із св. Йосафатом Кунцевичем (1580-1623) на початку XVII ст. провів ґрунтовну реформу тогочасного монашого життя, впроваджуючи централізацію монастирів.

Монастирці, що нараховували до трьох ченців, а таких налічувалось кілька десятків, були зліквідовані, в тому числі – у 1746 році, як окрему обитель, і лісниківський Монастирець, який перетворено на місійну станицю та приєднано до Краснопущанського монастиря.

Але духовне життя у ньому не зупиняється. Відповідно до каталогу Святопокровської провінції, в 1754 році у Краснопущанському монастирі та приєднаній до нього Василіянській місійній станиці у с. Лісниках, окрім ігумена Інокентія Дідуцького, було семеро монахів. Таке поєднання двох чернечих осередків врятувало їх від остаточної ліквідації.

Щороку на свято Преображення Господнього (Спаса) у лісницькому Монастирку відбувалися багатолюдні відпусти, на які сходилися сотні прочан із навколишніх сіл.

Важкий тягар впав на плечі Василіянському чину під час третього розподілу Польщі (1795 рік), коли Галицькі землі опинилися під Австрією. Протимонастирська діяльність імператора Иосифа II передбачала залишити василіянам спочатку 10, а згодом – шість монастирів. Від ліквідації (касати) врятувалося 15 монастирів, серед них – монастирі в Краснопущі та Лісниках.

Монастирок уже перед Першою світовою війною був досить занедбаним, бо на південно-західньому боці церкви виднілися лише рештки слідів ліпленої хатини, у якій проживали ченці.

У 1920-их роках на прохання бережанського декана о. Бачинського, лісниківський майстер Стах Пилипів почав відбудовувати у Монастирку церквицю, а допомагали йому у цьому Ілля Макарій та Ілля Грабський. Майстри постійно натрапляли на спротив поляків, які були проти відновлення церквиці, та все ж робили свою справу, незважаючи на перепони. Майстри були змушені зводити нову, але меншу церквицю.

На Спаса, 19 серпня 1922 року, відбувся велелюдний відпуст, на який зібралося близько 30 тис. людей. Ще за два дні до відпусту до цього святого місця з'їжджався люд, їхали на оздоровлення каліки. Перед народом виступив д-р Володимир Бачинський. Селяни з захопленням слухали про українську історію та літературу. Люди набирали із цілющого джерела воду, яка була помічною при недугах очей. З каменю-скелі з розп'яттям люди зривали мох, яким лікували зуби та шкірні захворювання. Останній відпуст у Монастирку відбувся у 1941 році. До людей звернувся о. Бачинський, промовивши: „Моліться люди, червоний кат наступає!"

Зайди-вороги не давали змоги проводити відпусти. Люди потайки збиралися на це місце та молилися до Всевишнього. Під час одного з таких потаємних молитовних зібрань стався випадок явлення Божого чуда, свідками якого були жителі села

(Закінчення на стор. 22)

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ“, липень 2008 р.

250 дол.	Пластовий табір „Пташат“	Кергонксон, Н. Й.
	УНС 362-ий Відділ	Левітавн, Па.
100	Дячуки Уляна і Володимир з нагоди 50-річчя їхнього вінчання	Ратерфорд, Н. Дж.
	Лобур Любомира в пам’ять найдорожчого чоловіка Віррослава	Севен Гілс
55	Гнатюк Юлія	Монреаль, Кве6., Канада
	Левицький Юрій	Філядельфія, Па.
50	Фотій-Токій А. в пам’ять родини Савчин	Етобіко, Онт., Канада
	Вислоцький Ігор і Марта	Чикаґо, Іл.
45	Біраковський Богдан	Коледж Понт, Н. Й.
	Дичко Михайло	Йонкерс, Н. Й.
	Салецька Анна в пам’ять В. Качуня	Бронкс, Н. Й.
	Сосяк Михайло	Курітиба, Бразилія
40	Сингаївський Іван	Мінеаполіс, Мін.
35	Беца Павло	Лорейн, Огайо
	Панчишин Степан	Парма, Огайо
	Сосі Уляна і Іван	Павтакет, Р. Ай.
30	Ганкевич Ольга	Місісаґа, Онт., Канада
	Феленчак Степан	Ню Берн, Пн. К.
25	Барановський Юрій	В. Гартфорд, Кон.
	Чудовська Валентина	Ветерсфілд, Кон.
	Данко Йосиф	Ню Гевен, Кон.
	Дурбак Христина	Мавтенсайд, Н. Дж.
	Гужва Анатоль	Ленсдейл, Па.
	Костик Степан	Наяк, Н. Й.
	Козак Лідія з нагоди 50-річчя вінчання Уляни і Володимира Дячуків	Тарерфорд, Н. Дж.
	Крижанівський Юрій	Медисон, Н. Дж.
	Лавро Марія	Лонґ Айленд Сіті, Н. Й.
	Лучків Василь	Ню Сіті, Н. Й.
	Луцька Оксана	Вудсайд, Н. Й.
	Мартиненко Михайло	Трентон, Н. Дж.
	Пастушенко Надія	Ню-Йорк, Н. Й.
	Ричок Роман	Мейпелвуд, Н. Дж.
	Заяці Степанія та Ігор	Іст Геновер, Н. Дж.
21	Наконечний Михайло	Парма, Огайо
20	Червоняки Катрія та Ярослав	Литол Фолс, Н. Дж.
	Геврик Степанія	Едмонтон, Алб., Канада
	Гнатюки Анна і Юрій	Вініпеґ, Ман., Канада
	Качали Марта і Мирослав	Вест Петерсон, Н. Дж.
	Колибабюк Ярослав	Мориставн, Н. Дж.
	Крупа Теодозій	Мориставн, Н. Дж.
	Леськів Олександер	Іст Геновер, Н. Дж.
	Лучка Йосиф	Гартфорд, Кон.
	Мандибур Дмитро	Мінеаполіс, Мін.
	Мельник Дмитро	Ґолета, Каліф.
	Романишин Петро	Арвада, Кол.
	Шраменко Роман	Венес, Фла.
	Сімок Андрій	Лас Веґас, Нев.
	Смит Христина	Гарізбурґ, Па.
	Стецишин Зиновія	Чикаґо, Іл.
	Тарасюк Наталія	Нютон, Па.
	Змиї Наталія М. і Євген Б.	Шорт Гілс, Н. Дж.
15	Марущак Ілько	Дірбон Гайтс, Миш.
	Піколицький Ярослав	Ла Джола, Каліф.
	Балабан Ольга	Волнут Крік, Каліф.
	Борисюк Петро	Ветерсфілд, Кон.

15 дол.	Дебравн Людмила	Голівуд, Фла.
	Досій Дмитро	Флашінґ, Миш.
	Фішер-Слиж Марія	Торонто, Онт., Канада
	Король Дмитро	Ошава, Онт., Канада
	Коваль Бойд	Вашінґтон, ДК
	Ковалисько Михайло	Ґетерсбурґ, Мд.
	Кравчук Анна	Голмдел, Н. Дж.
	Куціль Роман	Рочестер, Н. Й.
	Онуферко Маркіян	Дженкінтавн, Па.
	Процик Ольга	Трой, Миш.
	Рожок Степан	Філядельфія, Па.
	Сікора Ніна	Парма, Огайо
	Степаник Ірина	Стовнгем, Мас.
	Трощук Віра	Чикаґо, Іл.
10	Ґут Анна	Ню-Йорк, Н. Й.
	Андибур Марія	Потставн, Па.
	Бараник Роман	Ворен, Миш.
	Беш Іван	Янґтан, Аріз.
	Борщ Іван	Еленпарк, Миш.
	Черниї Ала і Ігор	Орадел, Н. Дж.
	Данилик Михайло	Гюстон, Текс.
	Дрощак-Лисяк Люба	Обурн, Н. Й.
	Федоренко Євген	Морис Пленс, Н. Дж.
	Ґембатюк Богдан	Бриджпорт, Кон.
	Ґромов Ала	Ютика, Н. Й.
	Гринишин Віра	Нюарк, Н. Дж.
	Януш Володимир	Сан Антоніо, Текс.
	Кінах Олег	Ветерсфілд, Кон.
	Кобасяр Віра	Йонкерс, Н. Й.
	Коблянський Мирон	Шарлют, Пн. К.
	Коновал Олександер	Арлінґтон Гтс, Іл.
	Копаниця Макар	Трентон, Н. Дж.
	Король Галина	Ворм Мінерал Спр., Фла.
	Котляр Юліян	Кліфтон, Н. Дж.
	Кузьо Мирон	Ґлестонбурі, Кон.
	Логан Юрій	Литл Фолс, Н. Дж.
	Лончина Орися	Ралей, Пн. К.
	Лектей Ярослав	Вайтсборо, Н. Й.
	Макух Григорій	Памона, Каліф.
	Меккай Дарія	Едінборо, Па.
	Напора Олександер	Мориставн, Н. Дж.
	Пацай Дж.	Вест Голивуд, Фла.
	Панчишин Петро	Бервік, Па.
	Перейма Ореста	Бафало, Н. Й.
	Підлетейчук Микола	Ґресе Пте Вудс, Миш.
	Пилипюк Марко	Вестон, Онт., Канада
	Ріпецький Юрій	Оу Клер, Виск.
	Самотулка Дарія	Гілсборо, Н. Дж.
	Савой Марія	Орленд Парк, Іл.
	Щербюки Марія і Василь	Елмвуд Парк, Іл.
	Сітка Віліям	Вест Ст. Пол, Мін.
	Стецьків Євген	Бесвіл, Онт., Канада
	Симчичі Емілія і Василь	Ст Леонард, Кве6., Канада
	Тенюх Яким	Вайт Плейнс, Н. Й.
	Турчин Зоя	Еленвіл, Н. Й.
	Умеров Марія	Мінеаполіс, Мін.
	Вербицький Андрій	Бостон, Мас.
	Виваль Богдан	Тернопільська обл., Україна
	Вигінний Петро	Чикаґо, Іл.
	Заброцька Анна	Філядельфія, Па.

5 дол.	Басараб Катерина	Філядельфія, Па.
	Береза Раїса	Боніта Спрінґс, Фла.
	Бережницька Оксана	Бафало, Н. Й.
	Бойцун Анастазія	Трентон, Н. Дж.
	Букач Михайло	Філядельфія, Па.
	Хойнацька Надія	Овк Форест, Іл.
	Дигдало Володимир	Трой, Миш.
	Фафендик Марія	Шебойґан, Виск.
	Ганицька Анна	Вест Сеника, Н. Й.
	Грицак Петро	Кренфорд, Н. Дж.
	Грицак Олександра	Портленд, Оре.
	Яременко Андрій	Кліфтон, Н. Дж.
	Юрків Зиновія	Стерлінґ Гтс, Миш.
	Канівець Юрій	Савтінґтон, Кон.
	Кодельська Марія	Кайлуа, Гаваї
	Копельців Василь	Коламбус, Огайо
	Корнило Іван	Дітройт, Миш.
	Королишин Марія	Норт Порт, Фла.
	Костьолик Іван	Кліфтон, Н. Дж.
	Ковальський Валентин	Стерлінґ Гтс, Миш.
	Ковалик Софія	Бетлегем , Па.
	Козуб Володимир	Сиракюз, Н. Й.
	Кухта Нестор	Нортріч, Каліф.
	Кунцік Ярослав	Шелтон, Кон.
	Кусен Мирон	Філядельфія, Па.
	Кущинський Василь	Чикаґо, Іл.
	Квасовська Стефанія	Талса, Окла.
	Лагола Петро	Плейн Сиіті, Огайо
	Левицький Адріян	Елкінс парк, Па.
	Лобачевська Оксана	Сомерсет, Н. Дж.
	Лукасевич Ольга	Філядельфія, Па.
	Лис Марія	Пірсон, Фла
	Мельникович Михайло	Парма, Огайо
	Місьонґ Наталія	Лівонія, Миш.
	Мізюр Роман	Шраб Овк, Н. Й.
	Микуляк Орися	Мінеаполіс, Мін.
	Олійник Петро	Вебстер, Н. Й.
	Почтар Мілі	Пекванок, Н. Дж.
	Подоляк Євгенія	Лігайтон, Па.
	Полець Борис	Мінеаполіс, Мін.
	Приймак Степан	Рочестер, Н. Й.
	Романчук Михайло	Ст. Петербурґ, Фла.
	Савка Ярослав	Стерлінґ Гст, Миш.
	Шумигора Ярослав	Бриджпорт, Кон.
	Слободян Марія	Монмос Джанкшин, Н. Дж.
	Слиж Володимир	Вудсайд, Н. Й.
	Старушак Францес	Велет, Онт., Канада
	Шеремета Люба	Ню Кесел, Дел.
	Швець Сергій	Вест Гартфорд, Кон.
	Трenза Михайло	Карле Плейс, Н. Й.
	Цісельська Тамара	Гантер, Н. Й.
	Вальчик Люба	Елізабет, Н. Дж.
	Ванкевич Дмитро	Клівленд, Огайо
	Захарко Михайло	Менвіл, Н. Дж.
	Залиба Ірина	Мінеаполіс, Мін.
	Зінченко Іван	Норт Роялтон, Огайо
3	Дікей Ала	Мидл Вилич, Н. Й.

Разом: 3,044 дол.

Щиро дякуємо всім за фінансову підтримку „Свободи“ – найстаршої української газети в світі.

Невтомний...

(Закінчення зі стор. 17)

Католицька Церква. У книжці читач знайде чимало прикладів нетолеранції, погроз, а то й покарань.

Зміст цієї публікації поділений на чотири розділи, а ілюструють її 73 чорно-білі світлини.

У першому розділі автор зосередився над особою о. каноніка В. Боровця, його родиною і родиною його дружини Ольги з роду Хомінських.

Основною темою книжки є душпастирство о. В. Боровця на Щецінщині, а саме: час поневірянь по чужих храмах, доїзди 80-літнього священика до далеких сіл і містечок, щоб нести душпастирські послуги своїм вірним. У книжці знаходимо теж опис відзначення 50-ліття священства та 90-ліття з дня його народження.

Зафіксовано також спогади вірних про свого душпастиря та наведено дані про його останні дні життя, смерть й похорон.

У другому розділі знаходимо огляд листування о. Боровця, з якого довідуємось про незавидну долю УГКЦ в Польщі. Третій розділ присвячений душпастирству о. Володимира. Це перший історичний нарис, спертий на свідченнях і документах. Його опрацювала Дарія Вальницька -Більо.

У четвертому розділі знаходимо 44 документи, з яких довідуємось про ставлення Римо-Католицької Церкви у Польщі до проблем УГКЦ та взагалі до українців.

Українська Церква боролася за своє існування у Польщі вже від 1956 року, а досягла повного визнання щойно з покликанням єрархічної структури в 1989 році.

У листі до Генерального Вікарія для вірних греко-католицького обряду в Польщі о. митрата Василя Гриника о. В. Боровець не без гіркоти пише: „... Нині не ті часи, наш обряд понижений, нема своїх церков... Треба боротися, щоб дозволили відправляти Богослуження у своєму обряді. Я тяжко боровся, поки здобув і влаштував каплицю в Тшеб’ятові. А скільки клопоту і гризні було, щоб вибороти станицю в Старгарді...”

Як пише автор М. Козак, книжка неспростовно задокументовує долю українців на засланні, що стала вислідом варварської Акції „Вісла”. Книжку доповнюють і збагачують список скорочень, бібліографія, іменний та географічний покажчики.

Попри всі позитивні якості книжки, що є заслугою її автора, трапляються дрібні мовні, граматичні, стилістичні, правописні та інші недоліки, з якими не впорався відповідальний редактор, зокрема надмір скорочених форм, неправильне відмінювання прізвищ, хибне написання прислівників, польонізми і русизми.

Та головним є те, що дослідна праця М. Козака певною мірою заповнює велику прогалину – білу пляму в ділянці історії УГКЦ в післявоєнній Польщі та взагалі в ділянці висвітлення долі українців Закерзоння на польському засланні. Вона стане у великій пригоді тим дослідникам, які писатимуть повну історію УГКЦ того часу.

МІСТА І СЕЛА УКРАЇНИ

Старий Мерчик та Рокитне

В описах початку XX ст. садибу в Старому Мерчику, Харківської обл., захоплено змальовують як прегарну, багато оздоблену, наповнену антикварними меблями та картинами, оточену величним парком, де ховаються тихі озерні гроти та білоколонні альтанки. Це була унікальна рання пам'ятка садибної архітектури України кінця XVIII ст., рідкісний зразок перехідного стильового типу від бароко до клясицизму...

Зараз цього маєтку не знайти. Так, садиба та палац у Старому Мерчику ще живі, ще для них усе можливе – і реставрація, і нове життя. Але поспішайте побачити їх, бо ніхто не знає, чи переживе цей занедбаний, покинутий палац з вибитими шибками наступну зиму. Кажуть, гроші на реставрацію вже виділено. Та от чомусь не реставрують... Хіба садибну церкву відремонтували, а що далі – невідомо.

А в потрощених інтер'єрах палацу звучить відлуння минувшини – під старими шпалерами овального залу ховається ліплення. В кімнаті, де колись було щось на зразок музею одного з господарів, ще збереглися ліпні мушлі у нішах та герби на стінах. Вціліло й унікальне ліплення фасадів – виноградне листя, схрещені гілки лавра та дуба, квіти. На гладеньких стінах флігелів можна ще побачити симпатичні рельєфні обличчя – маскарони. Зберігся і амбар, що вважався архітектурним витвором ще у XIX ст. Не так уже й багато треба докласти зусиль – і ще досить міцний палацовий комплекс оживе у всій своїй величі. Але страшно стає, коли поглянеш на нього – адже незабаром буде вже пізно...

Заснували садибу поміщики Шидловські, згодом вона перейшла до Духовських. Нинішній палац споруджений Григорієм Шидловським у 1776–1778 роках на місці повністю розібраного старого будинку. Ім'я архітектора достеменно не відоме. Більшість дослідників, у тому числі і ранніх (XIX – початку XX ст.) припускають, що ним був кращий будівничий часів Катерини II П. Ярославський з Харкова. Дослідники ранньої доби стверджували, що палац має трохи спільного з іншими творами цього мистця, спорудженими неподалік.

Завітайте також у розташовану поблизу від Старого Мерчика садибу в Рокитному. Можна сказати, що її доля чи не така, як у садиби Мерчика. Маєток Рокитного ніколи не був розкішний, до того ж, ще на межі XIX–XX ст., зазнавав різних прикрощів. Садиба, заснована Михайлом Куликівським, після його смерти перейшла до доньки, яка обміняла садибу поміщикові Андреєву. Новий господар не мав дітей, після його смерти ніхто з далеких родичів не зміг довести свої права на успадкування, хтось з них навіть зфабрикував заповіт... Врешті-решт садиба перейшла у власність казни й почала швидко занепадати.

Головний вхід у палац Старого Мерчика, XVIII ст.

Тут розташовувалася воєнно-ремонтна канцелярія, потім дитяча колонія... Аж ось завдяки генералові Зарудному тут влаштували школу садівництва. Під час усіх цих поневірянь флігелі садиби було розібрано на цеглу, а от головний одноповерховий будинок з колонадою вцілів. Кажуть, завдяки клопотам сусіда – поміщика П. Паліцина.

Поруч з будинком збереглася й цікава, кругла в пляні клясицистична церква 1805 року.

У 1950-их роках будинок надбудували другим поверхом, що однак не дуже пошкодило композиції споруди. Сьогодні в садибному будинку розташовано технікум, а церкву відреставрували. Незабаром почнеться відбудова дзвіниці. Садибний будинок вимагає нагальної реставрації, бо доля його викликає гостре занепокоєння.

Галина Шевцова

З книги „Битий шлях"

Монастирок...

(Закінчення зі стор. 20)

Іванна Іванів та Марія Логуш.

У роки радянського тоталітарного режиму за Монастирком постійно велося спостереження з боку тодішньої влади. Восени 1980 року церквицю хтось підступно підпалив. Першими пожежу побачили люди, котрі жили поблизу Монастирка. Полум'я здіймалося високо у небо посеред соснового лісу. Звістка по селі розійшлася досить швидко. Люди із сльозами бігли в Монастирок, щоб допомогти гасити, але було пізно. Поки з Бережан приїхала пожежна машина, церквиця згоріла.

Заради хоча б часткового відновлення урочища Монастирок та повернення йому колишнього первісного релігійно-історичного вигляду з ініціятиви деяких небайдужих людей та за підтримки громади села Лісники було проведено низку відновлюваних робіт.

5 серпня 2003 року розпочато роботи з відновлення розп'яття Ісуса Христа на камені-скелі, яке було повністю порубане сокирою й заліплене спершу міцним чорним шаром цементу, а поверх нього – сірим, під колір каменю. За відновлення взявся бережанський майстер-художник Ігор Крук. Після двох тижнів наполегливої роботи вдалося відновити розпяття, а 19 серпня 2003 року під час відпусту у Монастирку воно було освячене.

На жаль, сьогодні Монастирок перебуває ще не в найкращому стані. Недобудована церквиця і недоглянута зона відпочинку та ставок понад 15 років не використовувалися як місце релігійне, історичне, туристичне.

Спостерігаючи безвихідь ситуації, громада села проявила ініціятиву з відновлення святого місця: з березня 2008 року щосуботи люди збиралися у Монастирку на толоки. Впродовж березня-квітня 2008 року впорядковано прилеглу територію навколо каплички, очищено ставки. З травня триває відбудова каплички: її виправлено, побілено всередині та ззовні, встановлено браму. Впорядковується місце витоку джерела, де передбачено встановити фіґуру Матері Божої.

Багато хто сьогодні знає урочище Монастирок як місце звичайного відпочинку. Але не всі відають, що кожен клаптик цієї землі освячений та дихає великою історією, а вода, яка витікає з джерела – свята і лікувальна.

19 серпня в Монастирку відбувся відпуст з участю Владики Тернопільсько-Зборівської єпархії Василя Семанюка.

Слава Монастирка, давнього відпустового місця, оживає, приносячи в наші душі злагоду та любов.

с. Лісники,
Тернопільська обл.

Св. п. ДАНИЛО ДОРОЖИНСЬКИЙ

Життєвий опис Данила подається до „Свободи", як відповідь на думку декого з нашої іміґрації про тут-народжених дітей, українців, які нібито нічого не зробили для України, та що властиво є звичайними пустоцвітами.

Згадаймо 50 років тому, коли українців в Америці репрезентувала мала група лікарів, адвокатів та інженерів, а решта були тяжко працюючі, мало грамотні робітники, які прибирали ночами бюра, та власники малих крамниць.

Наші діти у злиднях, з обмеженим знанням мови, покінчили високі школи, стали лікарями, професорами, інженерами, адвокатами та адміністраторами. Зі своїх позицій, вони репрезентують Україну не як напів-грамотну, третьорядну країну, а як націю, що освітньо-культурно стоїть на рівні передових країн Европи.

Данило народився 12 березня 1954 року в родині доктора (юрист) Івана та Віри Дорожинських. Перших 8 років вчився у приватній школі, а пізніше в державній гімназії та коледжі. Грати на піяно вчився у професора Полевського; українських танців у маєстра Василя Авраменка та Ніни Сулими.

На вечорах інтернаціональної культури, які влаштовувались у Bronx High School of Science, брати Дорожинські чарували присутніх українськими танцями.

Під час вакацій з гімназії, Данило працював волонтіром у лікарні Montefiore в Бронксі, за що дістав відзначення від міста.

Мати працювала 14 років креслярем у авіяційній компанії, а потім 34 роки у телевізійній – з них 10 років менаджером відділу. Також була кореспондентом „Свободи" у відділі „У світовому колейдоскопі" – редактор пан Драган; та при жіночій сторінці в журналі „Наш Світ" – редактор О. Соневицька. Вчила дітей географії в суботній школі при церкві св. Юра в Ню-Йорку. Директором був Павло Дорожинський.

Бабуні, яка вела хатнє господарство, не ставало сил ще й опікуватись жвавими онуками. Дід (інженер), щоб допомогти дочці у вихованні синів, покинув працю та зайнявся вихованням онуків. Своїх дітей не міг виховувати, відбував 3-річне ув'язнення у Барнаулі, а потім залишили на поселення у Алтайському краї. Був арештований за участь у підпільній організації „Восьмий Повстанком" існуючої на Білоцерківщині на початках 1920 років. Завданням організації було підтримувати інформаційні зв'язки з урядом Петлюри, який знаходився в цей час у Польщі.

Дід вчив хлопців українського письма, читати історію, географію та пісень. Водив по музеях, парках, на музичні вистави на Broadway і навіть на полудні до ООН.

Опіка діда дала можливість онукам, без ускладнення, „легко" здобути вищу освіту.

Одного разу дід пожалівся Данилові, що хотів би навчитись літати (дід часто співав „чому я не сокіл, чому не літаю") та бабуня не дозволяла. Коли дід помер, Данило дістав право на літання та часто, позичивши маленького літака, казав „оце я трохи політаю за діда". Любив діда.

Данило студіював комунікацію. Тридцять років працював у телевізії. Свою працю любив і цікавився майбутністю телевізії. Добре знав, на той час ще новиною, функціонування сателітів. Був на 3-ох олімпіядах, на 3-ох президентських конвенціях. У справах компанії їздив декілька разів в Росію (в Москву і Ленінград).

Напередодні можливої війни у Перській затоці (1990), виникла необхідність створити, для інтернаціональних новин, спеціяльну схему комунікацій. Це зробив Данило з колеґами, за що дістали подяку.

Під час науки у коледжі вчився та дістав диплом Medical Technician. Зголосився до Kinsdale Volunteer Corp. у Riverdale, де був волонтиром амбулянсу. Три рази на тиждень, повернувшись з праці, переодягався в уніформу та до півночі їздив по Бронксі, допомагаючи хворим. За перших 1625 годин волонтирства дістав відзнаку від організації. Був членом „Disaster Medical Group". У перші години теракту на Twin Towers в Ню-Йорку був покликаний на декілька днів праці на Ground Zero.

Належав до Boy Scouts of America. Під час вакацій в коледжі був Camp Master та разом з приятелями вчили скавтів будувати кабіни, мости, плавати і т. п. У 1990 році закінчив College of Commissioner Science Boy Scouts. Старшинами Boy Scout був обраний до високого ступеня в організації до „Ордену Стріли". У присязі скавтів є „... у найтяжчих умовах обіцяю підтримувати бадьорий настрій". Скавтської присяги Данило не нарушив, будучи тяжко хворий, за 22 місяці ані в лікарні, ані вдома, ніколи не пожалівся, ніколи не сказав нікому, що він помирає. Завжди був лагідним, товариським. Данило любив свого молодшого брата, братову Христину та племінника Івана. Разом вони їздили на лещатах, верхи на конях, яких всі любили, разом слухали музику. Родина брата була дорогою для Данила.

Данило був 12 років вівтарним прислужником у Катедрі св. Володимира в Ню-Йорку. Свою Катедру любив віддано та майже по дитячому щиро. За працю вівтарного хлопця дістав грамоту від Владики Антонія.

На бажання Данила висповідатись, приїхав о. Юрій та Оксана Базилевські, д-р Роман і Алла Трохимчуки. Після причастя відспівали майже всю Службу Божу. Данило був вдячний за такий дарунок.

Всі знали, що Данило помре, але та смерть прийшла якось несподівано. У хаті була сама мати Данила. Данило помер на руках своєї матері 25 жовтня 2007 року.

Д-р Марія Єфремова

7-25-08

---

20 серпня 2008 р. завершила 90-літню земну дорогу

СВ. П.

ЯРОСЛАВА ЛЕЩІЙ ТУРЯНСЬКА

ПАРАСТАС відбувся 22 серпня 2008 р. в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню-Йорку.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 23 серпня в церкві св. Юра в Ню-Йорку.

Тлінні останки спочили на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Залишила в смутку брата Нестора Лещія з його численною родиною в Україні.

Ти вже вдома, Ярцю, я покищо маю закінчити свої завдання, які Бог призначив мені на цій землі.

Нехай з миром спочиває Твоя душа!

Твоя приятелька з дитячих років і подруга шкільної лавки –

Ольга Керницька.

Шановні читачі!

Висилаючи до „Свободи" спомини і співчуття з приводу відходу своїх близьких і друзів, не забувайте підтримувати видання тижневика пожертвами на пресовий фонд!

Редакція

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • *Марійка Осціславська • 973-292-9800 #3040 • adukr@optonline.net*